Sagsnummer: 09.17.19-P19-5-25

Miljøgodkendelse efter § 16 a, stk. 2, i *husdyrbrugloven*

Fjerkræbruget
Linnerupvej 26, 8765 Klovborg
8765 Klovborg

Afgørelsesdato: X. måned 202X

UDKAST

Copyright
Ortofoto (fra 2015 -) og skråfoto indeholder data fra Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering, som frit har stillet sit materiale til rådighed. Link til vilkår: http://sdfe.dk/om-os/lovstof/rettighe-der-og-vilkaar/

Lovgivning
Al lovgivning er benævnt med populærtitel. En samlet oversigt over lovgivning findes i bilag 1.

Indhold Husk at opdaterer

DATABLAD **5**

ANSØGNINGEN **6**

HISTORIK **6**

AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE **6**

VILKÅR **7**

LOVGRUNDLAG **10**

IE-HUSDYRBRUG **10**

BIAKTIVITETER **10**

OFFENTLIGGØRELSE OG ORIENTERING AF NABOER **10**

REVURDERING **11**

GYLDIGHED **11**

HELT ELLER DELVIST BORTFALD AF AFGØRELSEN **11**

ANDRE GODKENDELSER, TILLADELSER OG DISPENSATIONER **11**

MILJØKONSEKVENSRAPPORT **11**

IKAST-BRANDE KOMMUNES VURDERING OG BEGRUNDELSE FOR DE STILLEDE VILKÅR . **12**

- **PLACERING AF ANLÆG** 12
- **LANDSKABELIGE, KULTURHISTORISKE OG GEOLOGISKE VÆRDIER** 12
- **PÅVIRKNING AF NATUR** 12
- **PÅVIRKNING AF BILAG IV-ARTER** 12
- **JORD, GRUNDVAND OG OVERFLADEVAND** 12
- **LUGT** 12
- **STØJ** 13
- **STØV** 13
- **FLUEGENER OG UHYGIEJNISKE FORHOLD** 13
- **LYSPÅVIRKNING** 13
- **UDEGÅENDE DYR** 13
- **AFFALD** 13
- **OLIE- OG KEMIKALIEOPBEVARING** 14
- **TRANSPORT** 14
- **SPILDEVAND** 14
- **HÅNDTERING OG OPBEVARING AF HUSDYRGØDNING** 14
- **ANVENDELSE AF BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)** 14
- **BAT –REDUKTION AF AMMONIAKEMISSION** 15
  - *Samlet BAT beregning* *15*
- **BAT – RÅVARER** 15
- **BAT – VAND OG ENERGI** 15
- **BAT – MANAGEMENT** 15
- **SAMLET VURDERING OM ANVENDELSE AF BAT** 15
- **ALTERNATIVER, 0-ALTERNATIVET OG OPHØR AF DRIFTEN** 16

KOMMUNENS SAMLEDE VURDERING **17**

KLAGEVEJLEDNING **17**

UDKAST

INTERESSENTLISTE FOR HØRINGSPERIODE OG OFFENTLIGGØRELSE 18

BILAG 19

UDKAST

Datablad

Husdyrbruget	
Bedrift Cvr	45300668
Husdyrbrugets navn	Rosenlund Agro A/S
Beliggenhedsadresse	Linnerupvej 26
Postnummer	8765
By	Klovborg
Ansøger	
navn	Rosenlund Agro A/S
adresse	Fiskbækvej 5
postnummer	7000
by	Fredericia
telefon	28444608
email	hlj@thminde.dk
Konsulent	
Konsulent Cvr	25914562
Konsulent virksomhedsnavn	Miljø og Natur
Konsulentnavn	Jakob Altenborg
Konsulentadresse	Kirkevej 26
Konsulentpostnummer	9330
Konsulentby	Dronninglund
Konsulenttelefon	26259791
Konsulent-email	jakob@miljoeognatur.dk
Ejendom	
Ejendomsnummer	10221503
CHR numre	
Matrikler på ejendomsnummer	
Matrikel: 4d - Nørskov By, Klovborg	
Matrikel: 5m - Nørskov By, Klovborg	

UDKAST

Ansøgningen

Ikast-Brande Kommune har den 18. februar 2025 modtaget en ansøgning om en § 16 a-miljøgodkendelse jævnfør *husdyrbrugloven*[i], af husdyrbruget, Linnerupvej 26, 8765 Klovborg

Projektet omfatter etablering af 4 kyllingehuse, der hver er på 3360 m^2, heraf 3000 m^2 produktionsareal. I tilknytning til de enkelte kyllingehuse etableres 2 fodersiloer samt varmevekslere. I forbindelse med projektet vil ældre bygninger omkring nuværende gårdsplads blive fjernet, mens tidligere kostald og halmlade bevares, som lagerbygninger.

Ansøger har søgt om miljøgodkendelse efter den såkaldte "flexmodel", for at opnå en mere fleksibel produktion af husdyrbruget, så antallet og sammensætningen af kyllinger frit kan ændres inden for rammerne af dyrevelfærdsreglerne.

Husdyrbruget får et samlet produktionsareal på 12.000 m^2, hvorpå der er kyllinger.

Historik

Nudrift og 8 årsdrift

Tidligere godkendelser er bortfaldet på grund af kontinuitetsbrud.

Afgørelse om miljøgodkendelse

Ikast-Brande Kommune meddeler hermed miljøgodkendelse til ejendommen beliggende på Linnerupvej 26, 8765 Klovborg, med de stillede vilkår. Miljøgodkendelsen meddeles i henhold til § 16 a, stk. 2, i *husdyrbrugloven*, samt reglerne i *husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*[ii]. Ikast-Brande Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT), og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Det er Ikast-Brande Kommunes vurdering, at godkendelsen, med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet.

UDKAST

Ligeledes vurderer Ikast-Brande Kommune, lige som ansøger, at etablering af kyllingeproduktionen er erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Miljøgodkendelsen er baseret på de oplysninger, der er redegjort for i ansøgningsmaterialet, ansøgningsskema nr. 249098, version 2, og ansøgers miljøkonsekvensrapport (se bilag 2). Godkendelsen omfatter hele husdyrbruget – det vil sige både de eksisterende og nye anlæg.

Der må ikke etableres, udvides eller ændres på husdyranlæg og gødningsopbevaringsanlæg før det er anmeldt og godkendt af Ikast-Brande Kommune. Således må husdyrbruget ikke uden kommunens forudgående godkendelse eller tilladelse udvide eller ændres på en måde, som kan indebære forøget forurening eller andre virkninger på miljøet. Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Miljøgodkendelsen, med de tilknyttede vilkår og forudsætninger, erstatter vilkår og forudsætninger for ejendommens drift, som har været stillet og forudsat i forbindelse med tidligere vurderinger af husdyrbrugets virkninger på miljøet.

Vilkår

Der er stillet følgende vilkår for udnyttelsen af miljøgodkendelsen:

1. Husdyrbruget skal drives i overensstemmelse med det, der er beskrevet i ansøgningen og i miljøgodkendelsen med tilhørende bilag.

2. Produktionsareal, dyretyper, staldindretning og gødningsopbevaring m.v. skal være i overensstemmelse med oversigten og kortet nedenfor:

Stalde og Produktioner

Staldnavn	Staldstørrelse (m^2)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m^2)
Kylling 1	3360	Mekanisk ventilation	6 m	(#759499) Flexgruppe: Alle kyllinger	0	3000
Kylling 2	3360	Mekanisk ventilation	6 m	(#759500) Flexgruppe: Alle kyllinger	0	3000
Kylling 3	3360	Mekanisk ventilation	6 m	(#759501) Flexgruppe: Alle kyllinger	0	3000
Kylling 4	3360	Mekanisk ventilation	6 m	(#759502) Flexgruppe: Alle kyllinger	0	3000
Sum						**12000**

KAST

Opbevaringslagre

Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m^2)
Gylletank	Flydende				446
Gylletank 2	Flydende				581

3. Eventuelle ændringer i ejerforhold eller i hvem der er ansvarlig for husdyrbrugets drift skal meddeles til Ikast-Brande Kommune

4. Der skal til enhver tid være et eksemplar af miljøgodkendelsen på husdyrbruget. Den ansvarlige for driften og eventuelle ansatte på husdyrbruget skal være bekendt med de stillede vilkår.

5. Såfremt der efter Ikast-Brande Kommunes vurdering opstår væsentlige lugtgener, som vurderes at være væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan Ikast-Brande Kommune meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger, som minimerer generne.

6. Husdyrbrugets årlige energi- og vandforbrug skal registreres, og registreringerne for perioden siden Ikast-Brande Kommunes seneste regelmæssige tilsynsbesøg skal fremvises på kommunens forlangende.

7. Der skal på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse. Såfremt der efter Ikast-Brande Kommunes vurdering opstår væsentlige gener for omgivelserne fra opformering af fluer på husdyrbruget, kan Ikast-Brande Kommune meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger svarende til de til enhver tid gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi (https://agro.au.dk/fileadmin/DJF/Agro/Projekter/Vejledning_om_skadedyr/Retningslinier-for-fluebekaempelse.pdf).

   Med hensyn til rotter forudsættes de bekæmpet efter de til enhver tid gældende generelle regler herfor.

UDKAST

8. Såfremt Ikast-Brande Kommune modtager klager over støj fra husdyrbruget med tilknyttede aktiviteter, og kommunen vurderer, at der er tale om væsentlige støjgener, skal der indsendes dokumentation for overholdelse af nedenstående støjkrav. Sådanne målinger kan dog højst forlanges foretaget en gang årligt, medmindre særlige forhold gøre sig gældende. Udgifter til støjmåling/støjeregninger afholdes af husdyrbruget.

   Husdyrbrugets bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau må ikke overstige følgende værdier ved nabobeboelser:

Dag	Tidspunkt	Støjniveau
Mandag - fredag Lørdag	kl. 7 - 18 kl. 7 - 14	55 dB(A)[1]
Mandag - fredag Lørdag Søndag	kl. 18 - 22 kl. 14 - 22 kl. 7 - 22	45 dB(A)
Alle dage	kl. 22 - 7	40 dB(A) *

   * Støjens maksimalværdi – peak-værdi – må om natten (kl. 22 - 7) ikke overstige 55 dB(A) ved nabobeboelser.

[1] dB(A) = Decibel(A)-skalaen som internationalt bruges i forbindelse med måling af svag lyd.

De anførte grænseværdier for støjbidraget regnes for overholdt, hvis de ikke overskrides af en måling eller beregning, der er midlet over en periode, som afhænger af tidspunktet på døgnet således:

For dagperioden, kl. 7.00 – 18.00 alle dage, er måleperioden det mest støjbelastede tidsrum på 8 timer,

for aftenperioden, kl. 18.00 – 22.00 alle dage, er måleperioden den mest støjbelastede time, og

for natperioden, kl. 22.00 – 7.00 alle dage, er måleperioden den mest støjbelastede halve time.

9. *Installations af varmevekslere og deres kapacitetskrav*

Der skal installeres varmevekslere, i kyllingestald 1,2, 3 og 4 til reduktion af ammoniakfordampning og varmevekslerne skal kunne levere mindst 12 m^3 luft pr. time pr. m^2 produktionsareal (12 m^3 x 3.000 m^2, svarende til 36.000 m^3 / time / stald).

Ligeledes skal der i hver stald, installeres ventilatorer til recirkulering af luften, og de skal have en kapacitet på mindst 26 m^3 luft pr. time pr. m^2 produktionsareal.

10. *Driftstid:*

Varmevekslerne skal levere al ventilation i staldene frem til ventilationsbehovet overstiger varmevekslernes kapacitet. Ved højere ventilationsbehov skal varmevekslerne levere den luftmængde der svarer til kapacitetskravene der er nævnt under vilkår 9.

Når ventilationsbehovet overstiger 80 m^3 luft pr. time pr. m^2 produktionsareal må varmevekslerne slukkes.
Recirkuleringsventilatorerne skal levere den luftmængde, der svarer til kapacitetskravene nævnt under vilkår 9

UDKAST

11. *Vedligeholdelse og service*

Efter hver produktionscyklus skal varmevekslerne rengøres og der skal foretages årligt eftersyn efter leverandørens anvisning.

I tilfælde af at der opstår driftsstop eller fejl på varmevekslerne, skal dette afhjælpes hurtigst muligt og i tilfælde af, at varigheden for driftstoppet overstiger 2 uger skal tilsynsmyndigheden underrettet.

12. *Dokumentations for drift*

Der skal føres en logbog for varmevekslerne, indeholdende registreringer om:

a) Varmevekslernes driftstid evt. ved montering af timetæller på varmevekslerne.
b) Tidspunkter for rengøring samt vedligehold.
c) Eventuelle fejl/driftsstop og varighed heraf.

Logbog og rapporter fra servicebesøg skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og forevises ses på tilsynsmyndighedens forlangende.

13. Ved eventuelt varigt ophør af driften skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Alt miljøfarligt affald skal bortskaffes for egen regning efter den til enhver tid gældende lovgivning.*
14. Markvandingsboring med DGU-nr. 106.750 skal sløjfes inden opstart af kyllingeproduktionen

* Vær blandt andet opmærksom på reglerne om ophør i § 60 i *husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*.

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet på grundlag af de oplysninger, der er i ansøgningsskema nr. 249098, version 2, som beregnet via www.husdyrgodkendelse.dk den 18. februar 2025.

Husdyrbruget er omfattet af § 16a, stk. 2, da der er flere end 40.000 stipladser til fjerkræ.

Miljøgodkendelsen er udarbejdet efter *husdyrbrugloven*, hvor EU's VVM-direktiv[iii] og IE-direktiv[iv] er indarbejdet.

IE-husdyrbrug

IE-husdyrbrug er defineret som husdyrbrug, der har aktiviteter omfattet af § 16 a, stk. 2, nr. 1-3, i *husdyrbrugloven*.

Da husdyrbruget har flere end 40.000 stipladser til fjerkræ, så er det omfattet af IE-direktivet.

Ikast-Brande Kommune gør i den forbindelse opmærksom på en række særregler for IE-husdyrbrug, fastsat i *husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens* kapitel 17:

- Miljøledelse
- Plan for regelmæssig kontrol, reparation, vedligeholdelse og beredskab
- Hændelser og uheld
- Fodringskrav
- Energieffektiv belysning
- Støvemissioner fra staldanlæg
- Overholdelse af vilkår og krav
- Årlig indberetning til kommunalbestyrelsen
- Ophør.

UDKAST

Biaktiviteter

Efter det oplyste er der ikke eksisterende biaktiviteter på husdyrbruget, som er omfattet af krav om godkendelse, tilladelse m.v. efter *miljøbeskyttelsesloven*[v] eller regler udstedt i medfør af loven. Der er endvidere ikke i forbindelse med den aktuelle ansøgning om miljøgodkendelse søgt om sådanne biaktiviteter, der forudsætter godkendelse, tilladelse m.v. efter anden lovgivning.

Offentliggørelse og orientering af naboer

Ansøgningen om miljøgodkendelse har været for-annonceret i 14 dage fra den 3. april 2025 på Ikast-Brande Kommunes hjemmeside, www.ikast-brande.dk. Offentligheden har dermed haft mulighed for at se ansøgningen og anmode om at få tilsendt et udkast til afgørelse, jævnfør § 69 i *husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*.

For-annonceringen gav ikke anledning til anmodninger om at se udkastet eller bemærkninger til det ansøgte.

Ansøger, ansøgers konsulent og de, der havde anmodet om det, har haft et udkast til afgørelsen i høring fra den XX. måned 202X med 30 dages frist for kommentarer. Naboer og andre berørte blev ligeledes den XX. måned 202X orienteret om udkastet og om hvordan de kunne rekvirere udkastet til afgørelse. De fik også en frist på 30 dage til at kommentere udkastet.

Afgørelsen om miljøgodkendelse er truffet den XX. måned 2025, og blev offentliggjort på Ikast-Brande Kommunes hjemmeside https://ikast-brande.dk/offentliggoerelser-og-hoeringer samme dag/den XX. måned 2025. Afgørelsen bliver desuden lagt på Miljøstyrelsens Digitale MiljøAdministration (DMA) på hjemmesiden https://dma.mst.dk/.

Revurdering

Miljøgodkendelsen skal, jævnfør *husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*, regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering og ajourføres om nødvendigt af hensyn til udviklingen i den bedste tilgængelige teknik. Den første regelmæssige revurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet otte år fra det tidspunkt, hvor husdyrbruget første gang blev godkendt. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2033.

Dog tages en godkendelse af et IE-husdyrbrug op til revurdering, når der er offentliggjort en BAT-konklusion, der vedrører den væsentligste del af husdyrbrugets aktiviteter. Revurderingen tilrettelægges på en sådan måde, at husdyrbruget kan overholde kravene senest fire år efter offentliggørelsen af BAT-konklusionen i EU-Tidende.

UDKAST

Gyldighed

Miljøgodkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år fra denne afgørelse er meddelt. Hvis en del af miljøgodkendelsen ikke er udnyttet, bortfalder godkendelsen for denne del.

Helt eller delvist bortfald af afgørelsen

Hvis miljøgodkendelsen efterfølgende ikke har været helt eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af miljøtilladelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år. Tilladelsen er udnyttet, når mindst 25 procent af det tilladte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt. Driftsmæssig udnyttelse er opnået, når der på det pågældende produktionsareal produceres mindst 50 procent af det mulige inden for rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

Andre godkendelser, tilladelser og dispensationer

Ikast-Brande Kommune gør opmærksom på, at en miljøgodkendelse efter reglerne i *husdyrbruglo-ven* ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, dispensation m.v. efter anden lovgivning. Der skal derfor eksempelvis – i det omfang, at det er relevant i det konkrete tilfælde - søges om en separat byggetilladelse, ændring af bygningsanvendelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand eller lignende hos Ikast-Brande Kommune.

Miljøkonsekvensrapport

En ansøgning om en § 16 a-miljøgodkendelse skal indeholde en miljøkonsekvensrapport. De oplysninger, som ansøger fremlægger i miljøkonsekvensrapporten, skal være fuldstændige og af tilstrækkelig høj kvalitet, lige som ansøger skal sikre, at miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af en kvalificeret og kompetent ekspert.

Ansøgers konsulent har udarbejdet en miljøkonsekvensrapport (se bilag 2), som – sammen med ansøgningsskemaet fra husdyrgodkendelse.dk - danner grundlag for afgørelsen om miljøgodkendelsen. Miljøkonsekvensrapporten opsummerer husdyrbrugets påvirkning af miljø, landskab, naboer, natur m.m.

Ikast-Brande Kommunes vurdering og begrundelse for de stillede vilkår

Vurderingerne i miljøkonsekvensrapporten og beregningerne i husdyrgodkendelse.dk danner grundlag for kommunens afgørelse og de stillede vilkår.

Placering af anlæg

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af oplysninger/beskrivelser og vurderingerne i miljøkonsekvensrapportens afsnit B4, at nye bygninger, efter sløjfning af markvandingsboringen (DGU 106.750), vil overholde de faste afstandskrav. Der stilles vilkår om at markvandingsboringen skal være sløjfet inden opstart af kyllingeproduktionen (Vilkår 16).

Landskabelige, kulturhistoriske og geologiske værdier

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapportens afsnit B4, at gennemførelsen af projektet – og driften af husdyrbruget i øvrigt – ikke vil medføre væsentlige **landskabelige** ændringer i forhold til den eksisterende tilstand. Ikast-Brande kommunes planafdelingen har endvidere vurderet, at de nye kyllingehuse ikke vil adskille sig væsentligt fra eksisterende udnyttelse eller sløre de karakteristiske overgange og træk der er i landskabet. Endvidere vurderes det, at de geologiske landskabsformer, deres indbyrdes overgange og sammenhænge ikke sløres med udvidelsen.

UDKAST

Påvirkning af natur

Ikast-Brande Kommune vurderer, på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapportens afsnit B5 og beregninger i husdyrgodkendelse.dk, at ansøgningen overholder alle krav i forhold til påvirkning af kategori 1-, 2- og 3-natur. Ligeledes har Ikast-Brande kommunes naturgruppe efter en besigtigelse vurderet, at de beregnede merdepositioner ikke vil medføre en tilstandsændring af naturområder, der er beskyttet af *naturbeskyttelseslovens*[vi] § 3. Der er derfor ikke er grundlag for at stille yderligere vilkår for at beskytte de pågældende naturområder.

Påvirkning af bilag IV-arter

Ikast-Brande Kommune vurderer, på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapportens afsnit B5, og beregninger i husdyrgodkendelse.dk, at projektet ikke medfører ændringer, der påvirker eventuelle bilag IV-arter eller deres levesteder væsentligt.

Jord, grundvand og overfladevand

Ikast-Brande Kommune vurderer, på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapportens afsnit B8, E2 og F4, at projektet ikke medfører nogen væsentlig virkning på jord, grundvand og overfladevand – herunder overfladevand inden for Natura 2000-områder[2].

Lugt

Ikast-Brande Kommune vurderer, på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapportens afsnit B6, E.1-b, og beregningerne i husdyrgodkendelse.dk, at projektet

[2] Natura 2000-områder er et netværk af beskyttede naturområder i EU.

overholder lugtgenekriterierne, og at projektets gennemførelse ikke vil medføre væsentlige, forøgede lugtgener fra produktionsanlægget.

Ikast-Brande Kommune stiller dog et lugt-vilkår for at kunne minimere lugtgener, hvis de viser sig at være væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen (vilkår 5).

Støj
I miljøkonsekvensrapportens afsnit B7 er der redegjort for støj fra husdyrbruget. Ikast-Brande Kommune stiller vilkår i forhold til den maksimale støjudledning fra husdyrbruget, herunder fra anlæg, maskiner og transport internt på husdyrbruget (ikke kørsel på offentlig vej), for at sikre, at husdyrbruget ikke giver anledning til væsentlige støjgener for de omkringboende. Vilkåret giver også mulighed for en støjmåling eller en beregning for husdyrbrugets regning, såfremt det bliver relevant (vilkår 8).

Støv
I miljøkonsekvensrapportens afsnit B7 er der redegjort for gener fra husdyrbruget i form af støv. Ikast-Brande Kommune vurderer, at eventuel støvafgivelse fra produktionsanlægget ikke vil medføre væsentlige gener for omgivelserne, blandt andet i kraft af anvendelse af varmevekslere, hvor en stor del af støvet fra staldluften tilbageholdes af de filtre der er i varmevekslerne. Ikast-Brande Kommune finder det ikke nødvendigt at stille vilkår om støv.

Fluegener og uhygiejniske forhold
I miljøkonsekvensrapportens afsnit B7 er der redegjort for skadedyrsbekæmpelse på husdyrbruget. Ikast-Brande Kommune stiller vilkår der sikrer, at der kan gennemføres foranstaltninger, hvis det viser sig at der er væsentlige gener for omgivelserne fra fluer på ejendommen (vilkår 7).

UDKAST

Rotter forudsættes bekæmpet efter de til enhver tid gældende generelle regler herfor.

I miljøkonsekvensrapportens afsnit B7, B8 og C2 er der redegjort for tiltag der skal sikre at der ikke opstår uhygiejniske forhold. Tiltagene omfatter blandt andet faste procedurer for rengøring af stalde, udstyr og transportmidler, rengøring omkring fodersiloer og håndtering af døde dyr. Ikast-Brande Kommune stiller ikke vilkår omkring rengøring og hygiejne, men vil ved tilsyn føre kontrol med at der eksempelvis ikke ligger foderrester omkring fodersiloerne der eksempelvis kan være med til at tiltrække rotter.

Lyspåvirkning
I miljøkonsekvensrapportens afsnit B7, er der redegjort for gener fra husdyrbruget i form af lys. Ikast-Brande Kommune vurderer, at belysning ikke vil give anledning til væsentlige problemer eller gener for omkringboende på grund af anlæggets placering og udformning samt driftsform. Ikast-Brande Kommune finder det ikke nødvendigt at stille vilkår om lys.

Udegående dyr
Der vil ikke være udegående dyr

Affald
I miljøkonsekvensrapportens afsnit B7 og B8 er der redegjort for affald på husdyrbruget. Ikast-Brande Kommune vurderer, at bortskaffelse af døde dyr sker på en miljømæssig forsvarlig måde, når de til enhver tid gældende generelle regler overholdes, og at bortskaffelse af øvrigt affald sker

miljømæssigt forsvarligt, når *Ikast-Brande Kommunes Regulativ*[vii] for erhvervsaffald efterleves. Ikast-Brande Kommune finder det derfor ikke nødvendigt at stille vilkår om affald.

Olie- og kemikalieopbevaring

I miljøkonsekvensrapportens afsnit B8 er det oplyst at der ikke er olie- og kemikalieopbevaring på husdyrbruget. Ikast-Brande Kommune vurderer på den baggrund, at ansøger tager de nødvendige forholdsregler med hensyn til opbevaring af olie og kemikalier for at sikre mod forurening. Ikast-Brande Kommune finder det ikke nødvendigt at stille vilkår til dette.

Transport

I miljøkonsekvensrapportens afsnit B7 er der redegjort for transporter til og fra husdyrbruget. Ikast-Brande Kommune vurderer på den baggrund, at transporterne til og fra husdyrbrugets produktionsanlæg ikke vil give væsentlige gener for nabobeboelser og omgivelserne i øvrigt, når de til enhver tid gældende generelle regler overholdes. Ikast-Brande Kommune finder det ikke nødvendigt at stille vilkår i forhold til transport – vær dog opmærksom på det tidligere nævnte vilkår om støj fra interne transporter (vilkår 8).

Spildevand

Der er i miljøkonsekvensrapporten afsnit B8 samt oplysninger indsendt efterfølgende af ansøger redegjort for afledning af sanitært spildevand og vand fra rengøring. Ikast-Brande Kommune finder det ikke nødvendigt at stille vilkår i forhold afledning af vaskevand fra staldanlægget og afledning af sanitært spildevand.

UDKAST

Håndtering og opbevaring af husdyrgødning

I miljøkonsekvensrapportens afsnit *B1* og *E.1-c* er der redegjort for opbevaringskapaciteten for husdyrgødning på husdyrbruget. Ikast-Brande Kommune vurderer på den baggrund, at opbevaring af husdyrgødning vil ske på en måde, som er i overensstemmelse med de generelle miljøregler, hvilket vil medvirke til at begrænse den mulige påvirkning af det omgivne miljø.

Anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT)

Det aktuelle husdyrbrug har i ansøgt drift en ammoniakemission på mere end 750 kg NH_3-N pr. år, hvorfor ammoniakemissionen skal reduceres til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af BAT. Da husdyrbruget er omfattet af IE-direktivet, skal det derudover generelt leve op til principperne om anvendelse af BAT, som disse er foreskrevet i EU-kommissionens BAT-konklusioner med tilhørende BAT-referencedokumenter (BREF).

Ikast-Brande Kommune vurderer – i lighed med en udmelding fra Miljøstyrelsen i maj 2017 – at kravene i den seneste BAT-konklusion i meget vid udstrækning er indeholdt i den nugældende regulering, herunder i reglerne om miljøgodkendelse af husdyrbrug og de generelt gældende regler om placering, indretning og drift af husdyrbrug, de generelt gældende regler om opbevaring og anvendelse af husdyrgødning samt reglerne om gødningsregnskab og indberetning deraf. Af samme grund finder Ikast-Brande Kommune, at dele af den foreskrevne vilkårsfastsættelse i *husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens* § 45 er overflødig, idet dele af indholdet følger af generelt gældende, danske regler.

I forlængelse heraf gør Ikast-Brande Kommune særligt opmærksom på de generelle regler for IE-husdyrbrug i *husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens* §§ 51-60, som er udtryk for BAT.

Der er i miljøkonsekvensrapportens afsnit C2, redegjort for anvendelsen af BAT på husdyrbruget. Ikast-Brande Kommune vurderer, at der anvendes BAT på følgende områder:

BAT –reduktion af ammoniakemission

Anvendelse af BAT til reduktion af ammoniakemission er omsat til et bestemt krav til mængden af ammoniak- og lugtemission, der må komme fra husdyrbruget.

Der er metodefrihed med hensyn til valg af staldtype og miljøteknologi. BAT-niveauet er for ammoniak er opnået ved brug af Rokkedahl varmevekslere. Den samlede ammoniakfordampning fra husdyrbruget er ifølge ansøgningen opgjort til 7105 kg N pr. år (stalde + gødningslagre). Det samlede BAT-krav er opgjort til 7250 kg N pr. år, hvorved husdyrbruget overholder emissionsgrænseværdien vedrørende BAT – se nedenstående tabel:

Samlet BAT beregning

	Stalde	**Lagre**	**Total**
Samlet BAT krav (kg NH_3-N /år)	6840	410	7250
Faktisk emission (kg NH_3-N /år)	6694	410	7105
Forskel (kg NH_3-N /år)	-	-	146
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	**Ja**

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapporten og beregningerne i husdyrgodkendelse.dk, at husdyrbruget anvender BAT i forhold til ammoniak- og lugtemission.

Ikast-Brande Kommune stiller vilkår om varmevekslere for at sikre miljøeffekten af de planlagte virkemidler (vilkår 2, 9 - 12).

UDKAST

BAT – råvarer

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapporten (afsnit C2), at husdyrbruget anvender BAT med hensyn til fodring og foderhåndtering. Samtidig er anvendelse af BAT i forhold til fodring til dels et krav i gældende lovgivning (*husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens* § 55).

BAT – vand og energi

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapporten (afsnit C2), at husdyrbruget anvender BAT i forhold til vand- og energiforbrug. Samtidig er der krav om anvendelse af BAT i forhold til miljøledelse, vedligehold og energieffektiv belysning i gældende lovgivning (*husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens* §§ 51, 53 og 56).

BAT – management

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapporten (afsnit C2), at husdyrbruget anvender BAT i forhold management. Samtidig er der krav om anvendelse af BAT i forhold til miljøledelse, oplæring af personale, vedligehold og beredskab i gældende lovgivning (*husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens* §§ 51-53).

Samlet vurdering om anvendelse af BAT

Ikast-Brande Kommune vurderer, at husdyrbruget lever op til principperne om anvendelse af BAT i forhold til valg af teknik med henblik på reduktion af ammoniakemission, råvarer, ressourceforbrug

og management m.v. Ikast-Brande Kommune bemærker, at husdyrbruget efter det oplyste overholder emissionsgrænseværdierne vedrørende ammoniak og lugt.

Ikast-Brande Kommune vurderer således sammenfattende, at husdyrbruget – ved efterlevelse af vilkårene for denne miljøgodkendelse og de generelt gældende miljøregler – lever op til principperne om anvendelse af BAT.

Alternativer, 0-alternativet og ophør af driften

Alternativer: Ansøger har vurderet på alternative placeringer, og alternative antal stalde. Den valgte placering er dog den der efter ansøgers vurdering giver størst fleksibilitet for fremtiden. Det er også ansøgers vurdering at den valgte placering giver de bedste produktionsvilkår og bedst tager hensyn de nærmeste omgivelser. Alternativer er beskrevet i miljøkonsekvensrapportens afsnit *E.1-d*. Det er også Ikast-Brande Kommunes vurdering at det er den bedste placering der er valgt for en kyllingeproduktion af den størrelse på adressen Linnerupvej 26, 8765 Klovborg både set i forhold til natur og naboer.

0-alternativet
0-alternativet i tilfælde af at etableringen af kyllingeproduktionen ikke foretages, vil være at ejendommen forsætter som planteavlsbrug.

Ophør af driften er beskrevet i miljøkonsekvensrapportens afsnit *C.1.*

Ved driftsophør[3] forstås i denne forbindelse:

- ophør af alle aktiviteter på IE-husdyrbruget
- når IE-husdyrbruget har meddelt kommunalbestyrelsen, at kapaciteten eller udnyttelsen af kapaciteten permanent nedsættes til under stipladsgrænserne i § 16 a, stk. 2 i *husdyrbrugloven*, eller stipladsgrænserne i § 12, stk. 1, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug
- situationer omfattet af § 59 a, stk. 2, i *husdyrbrugloven*, når godkendelsen er bortfaldet helt eller for den del, der ligger over stipladsgrænserne i § 16 a, stk. 2, i *husdyrbrugloven*
- situationer omfattet af § 62, i *husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*, når godkendelsen er bortfaldet helt eller for den del, der ligger over stipladsgrænserne i § 12, stk. 1, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

UDKAST

Ved eventuelt ophør af produktionen, vil der efter Ikast-Brande Kommunes opfattelse ikke ske en væsentlig indvirkning på miljøet fra produktionsanlægget, hvis:

- staldanlæg samt husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt
- miljøfarligt affald bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler.

Der gøres opmærksom på, at IE-husdyrbrug – i henhold til § 60 i *husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen* – senest fire uger efter driftsophør skal anmelde dette til kommunalbestyrelsen med et oplæg til vurdering efter § 38 k, stk. 1, i *jordforureningsloven*[viii]. Vurderingen skal indeholde en risikovurdering med hensyn til menneskers sundhed og miljøet. Viser risikovurderingen, at det ikke kan afvises, at forureningen udgør en væsentlig risiko for menneskers sundhed eller miljøet, skal

[3] Jævnfør *§ 60 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*.

vurderingen tillige indeholde et oplæg til foranstaltninger, der sikrer, at forureningen ikke udgør en sådan risiko.

Kommunens samlede vurdering

Ikast-Brande Kommune vurderer samlet set, at den ansøgte ændring af husdyrbruget, ved overholdelse af de stillede vilkår, ikke indebærer en væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- Landskabelige værdier
- Natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning
- Jord, grundvand og overfladevand
- Lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Ikast-Brande Kommune vurderer endvidere, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde, at:

1) der er truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik
2) energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt
3) mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet
4) produktionsprocesserne er optimeret, i det omfang det er muligt
5) affaldshierarkiet, jævnfør *miljøbeskyttelsesloven*, iagttages
6) der, i det omfang forureningen ikke kan undgås, er anvendt bedste tilgængelige rensningsteknik
7) der er truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge uheld og begrænse konsekvenserne heraf.

Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber fire uger efter offentliggørelsen - det vil sige klagen skal indgives **senest [dag]dag den dag. mdr. 2025**.

Følgende kan klage:
Ansøger, miljø- og fødevareministeren, Styrelsen for patientsikkerhed samt enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Desuden kan visse organisationer, som angivet i §§ 85-87 i *husdyrbrugloven,* klage.

Du klager via Klageportalen, som du finder via klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Du logger på Klageportalen med MitID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Ikast-Brande Kommune via Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

I Klageportalen sendes din klage automatisk først til Ikast-Brande Kommune. Hvis Ikast-Brande Kommune fastholder afgørelsen, sender Ikast-Brande Kommune klagen videre til behandling i nævnet via Klageportalen. Du får besked om videresendelsen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er fritaget for brug af Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Ikast-Brande Kommune. Ikast-Brande Kommune videresender din anmodning til nævnet, som herefter beslutter, om du kan fritages. De nærmere betingelser for at blive fritaget kan du se på nævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Miljø– og Fødevareklagenævnet kan bestemme, at klagen har opsættende virkning på udnyttelsen. Udnyttelse af miljøgodkendelsen i klageperioden, og mens eventuel klage behandles, sker derfor på eget ansvar. Dog gælder der, at såfremt projektet indeholder byggeri, som ikke ligger i tilknytning til det eksisterende, må godkendelsen ikke påbegyndes udnyttet i klageperioden, og såfremt afgørelsen påklages, **har** klagen opsættende virkning på udnyttelsen af godkendelsen.

Denne afgørelse kan også indbringes for domstolene, jævnfør *husdyrbruglovens* § 90. Det skal ske inden for seks måneder efter offentliggørelsen.

Med venlig hilsen

Kristian Andreassen
Landbrug og landzone

UDKAST

Interessentliste for høringsperiode og offentliggørelse

Kopi af udkast til afgørelse inkl. bilag sendt til nedenstående med 30 dages frist til at kommentere udkastet:

Ansøger: Rosenlund Agro A/S, Fiskebækvej 5, 7000 Fredericia

Konsulent: Jakob Altenborg, Miljø og Natur, Kirkevej 26, 9330 Dronninglund

Øvrige der har anmodet om at få udkastet tilsendt:
[Adresse, postnr. By]
[Adresse, postnr. By]
[Adresse, postnr. By]
-

Orientering om at udkast foreligger, og at der er 30 dages frist til at kommentere udkastet er sendt til:

Ejere og brugere af følgende nabobeboelser

- Floritsvej 9, 14, og 16, alle 8765 Klovborg
- Linnerupvej 26, 27, 28 og 29, alle 8765 Klovborg
- Sønderdalvej 10, 12, 14, 18 og 20, alle 8765 Klovborg
- Tingvejen 3, 5, 7, 9, 11 og 15, alle 7190 Tørring

Kopi af afgørelsen inklusiv bilag sendt til:

- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd – e-mail: ae@ae.dk
- Danmarks Naturfredningsforening – e-mail: dnikast-brande-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund,
  - Hovedkontor – e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
  - Den centrale miljøafdeling – e-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening – e-mail: natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, lokalafdeling – e-mail: ikast-brande@dof.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark v./ Formand Niels Barslund – e-mail: nb@fersk-vandsfiskeriforeningen.dk
- Forbrugerrådet – e-mail: fbr@fbr.dk
- Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Vest – e-mail: trvest@stps.dk

Konsulent: Jakob Altenborg, Miljø og Natur, Kirkevej 26, 9330 Dronninglund

[øvrige, som har anmodet om det]

Bilag

Bilag 1: Oversigt over lovgivning, refereret til i nærværende afgørelse

Bilag 2: Miljøkonsekvensrapport, Linnerupvej 26, 8765 Klovborg

UDKAST

Bilag 1

Oversigt over lovgivning, refereret til i nærværende afgørelse

[i] Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (med senere ændringer) (*husdyrbrugloven*).

[ii] *Bekendtgørelse nr. 1089 af 16. oktober 2024 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug* (*husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*).

[iii] Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/52/EU af 16. april 2014 om ændring af direktiv 2011/92/EU om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet (VVM-direktivet).

[iv] Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU af 24. november 2010 om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening) (omarbejdning) (med senere ændringer) (IE-direktivet).

[v] Lovbekendtgørelse nr. 1093 af 11. oktober 2024 af lov om miljøbeskyttelse (*miljøbeskyttelsesloven*).

[vi] Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 af lov om naturbeskyttelse (*naturbeskyttelsesloven*).

[vii] Ikast-Brande Kommunes Regulativ for erhvervsaaffald kan findes på: https://affald.ikast-brande.dk/media/25rdaodi/jan-23-regulativ-for-erhvervsaffald-jan-2023.pdf

[viii] Lovbekendtgørelse nr. 282 af 27. marts 2017 af lov om forurenet jord (med senere ændringer) (*jordforureningsloven*).

UDKAST

Ansøgning om miljøgodkendelse for

kyllingeproduktion

Linnerupvej 26

8765 Klovborg

Kirkevej 26, 9330 Dronninglund - Mobil 26 25 97 91 - Email: jakob@miljoeognatur.dk – www.miljøognatur.dk

A. Oplysninger om ejer og ejerforhold

Husdyrbrugets adresse	Linnerupvej 26, 8765 Klovborg
CVR-nummer	45300668
CHR-nummer	-
Kommune	Ikast-Brande Kommune
Ejendomsnummer	10221503
Matrikel-nr.	4d, Nørskov By, Klovborg
Ansøger og ejer	Rosenlund Agro A/S Fiskbækvej 5 7000 Fredericia Mobil: 28444608 Mail: hlj@thminde.dk
Kontaktperson virksomheden:	Håkon Jensen
Kontaktperson på miljøsagen:	Jakob Altenborg
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	Ingen
Biaktiviteter	Ingen
Ansøgningsskema	249098
Repræsentant	Miljø & Natur Landbrugsrådgivning Kirkevej 26, 9330 Dronninglund CVR 25914562 Jakob Altenborg jakob@miljoeognatur.dk, mobil 26259791

Forord

Miljøkonsekvensrapport

Denne rapport beskriver de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte projekt på Linnerupvej 26. Projektet omfatter etablering af et helt nyt anlæg til produktion af kyllinger bestående af 4 kyllingehuse på hver 3360 m^2.

Rapporten er en miljøkonsekvensrapport. Rapporten behandler de potentielle væsentlige miljøpåvirkninger.

Rapporten indeholder en beskrivelse og vurdering af den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, som det ansøgte vurderes at medføre. Rapporten danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for ejendommen.

Ikke teknisk resumé

Ansøger (ejer) søger om at etablere en kyllingeproduktion på ejendommen. Ansøgningen medfører at der etableres 4 nye kyllingehuse a 3360 m^2, heraf 3000 m^2 produktionsareal. Der etableres desuden fodersiloer og varmevekslere til hvert hus.

Ejendommen er beliggende i landzonen, ca. 2,4 km sydøst for Klovborg som er den nærmeste byzone i området. Der er ca. 2,5 km til nærmeste samlede bebyggelse – Hjortsvang. Nærmeste nabo ligger i en afstand af ca. 450 m. Lugtemissionerne i forhold til enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone er overholdt.

Der er i godkendelsen beskrevet forhold som støv, skadedyr, affald, lys og indkørselsforhold og hvorledes man vil sikre, at det ikke giver problemer i forhold til omkringboende. Der er tale om udvidelse af produktionen i forhold til den nuværende produktion, men i forhold til de hensyn der tages i forhold til naboer og miljø, skønnes det ikke at give anledning til øgede gener for omkringboende.

Beregningerne er foretaget, så der tages højde for de værst tænkelige emissioner af ammoniak og lugt fra staldene. For husdyrbruget er der krav om at anvende den bedst tilgængelige teknik i forhold til at begrænse ammoniakfordampningen. Dette er i lovgivningen omsat til et bestemt krav til mængden af ammoniak, der må komme fra husdyrbruget. Anlægget overholder kravene ved at anvende varmevekslere, som er en teknologi der genindvinder varmen fra staldene og derudover reducerer ammoniakemissionen fra staldene.

Beregningerne viser, at hverken natur beskyttet efter danske nationale regler eller efter EU-regler, vil modtage mere ammoniak end de grænser, der er sat herfor i lovgivningen. Grænserne er langt fra nået.

A. Oplysninger om ejer og ejerforhold 2
Forord 3
Ikke teknisk resumé 4
B. Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte 7
Tidligere godkendelser 7
Biaktiviteter 7
B.1 Indretning og drift af anlæg mm. 7
Opbevaring og håndtering af husdyrgødning 8
B.2 Anlægsarbejder, bygningsændringer mm. 8
B.3 Forhold til andre husdyrbrug 10
B.4 Beliggenhed og omgivelser 10
Landskabs og planmæssige forhold 12
B.5 Ammoniakemission 15
Natur 15
Beskyttede arter 17
B.6 Lugtemission 19
B.7 Emissioner og genepåvirkninger 20
Støj 21
Rystelser 21
Lys 22
Fluer og skadedyr 22
Støv 23
Transport 23
Egenkontrol 25
Risici og håndtering 26
B.8 Affaldsproduktion og ressourceforbrug 27
Døde dyr 28
Spildevandsmængde 29
Energiforbrug 30
Vandforbrug 31
Reststoffer 31
Foder 31
B.9 Valg af BAT 32
B.10 Grænseoverskridende virkninger 32
IE-husdyrbrug 32
C.1 Foranstaltninger ved ophør 32
C.2 Anvendelse af BAT råvarer, energi, vand og management 33
Management 33
BAT energi 34

BAT vand 35
BAT – råvarer 35
Samlet BAT-vurdering 36
C.3 Ikke teknisk resume af væsentlige alternativer 36
Miljøkonsekvensrapport 37
E.1-a Udformning, dimensioner mm. 37
E.1-b Forventede indvirkning på miljøet 37
Vandmiljø 37
Natur 38
Naboer/lugt 38
E.1-c Risiko for ulykker mm. 38
Risici og håndtering 38
Beskrivelse af risikominimering 39
E.1-d Væsentlige alternativer 40
E.2 Ikke teknisk resume 40
E.3 Kompetente ekspert 40
F.1-a Husdyrbrugets placering 41
F.1-b Fysiske karakteristika 41
F.1-c Energibehov og forbrug 41
F.1-d Reststoffer og emissioner 41
F.2 Rimelige alternativer 41
F.3 Referencescenarie 41
F.4 41
F.5-a Anlæggelse og tilstedeværelse af husdyrbruget 43
F.5-b Brugen af naturressourcer 43
F.5-c Emission af forurenende stoffer 43
F.5-d Faren for sundhed, kulturarv og miljø 43
F.5-e Kumulation 43
F.5-f Indvirkning på klimaet 43
F.5-g Anvendte teknologier 44
F.6 Metoder eller beviser 44
F.7 Påtænkte foranstaltninger 44
F.8 Større ulykker og katastrofer 44
F.9 Ikke teknisk resume 44
F.10 Referenceliste 44

B. Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte

Der skal etableres et dyrehold med slagtekyllinger. Der har tidligere været dyrehold på anlægget i form af malkekøer, men denne produktion blev nedlagt i 2015. De ældre bygningen omkring gårdspladsen nedrives og der skal etableres 4 nye kyllingestalde på hver 32 x 105 meter hvor der bliver 3000 m^2 produktionsareal pr stald, svarende til 55.000 stipladser pr. stald. Til hver stald etableres desuden varmevekslere og to fodersiloer.

Tidligere godkendelser
Ingen gældende godkendelser.

Biaktiviteter
Ingen

B.1 Indretning og drift af anlæg mm.

Der bliver tale om et anlæg til produktion af slagtekyllinger. Produktionsarealet udgør efter etableringen af 4 kyllingehuse samlet 12000 m^2 nettoareal til kyllinger. Anlægget omfatter herudover fodersiloer og varmevekslere og to eksisterende gyllebeholder.

Situationsplan

De enkelte staldafsnit er opdelt og opmålt efter om afsnittet er adskilt forureningsmæssigt fra andre afsnit. Herefter er anvendt staldenes nettoareal.

Nedenstående skema viser nettoarealet.

Stald navn	Dyretype og staldsystem	Areal ansøgt (m^2)	Areal Nudrift (m^2)	Areal 8-årsdrift (m^2)
Kylling 1	Kyllinger: Flex – alle kyllinger	3000		
Kylling 2	Kyllinger: Flex – alle kyllinger	3000		
Kylling 3	Kyllinger: Flex – alle kyllinger	3000		
Kylling 4	Kyllinger: Flex – alle kyllinger	3000		

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning
Gyllebeholderne er etableret og etableres således at bund og vægge er tætte, og de kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Gyllebeholdere tømmes regelmæssigt af hensyn til vedligeholdelse og inspektion. I forbindelse med den ansøgte produktion vil der ikke være en produktion af gylle på anlægget, men der anvendes en del vand til rengøring af staldene, og rengøringsvandet afledes til gyllebeholderne.

Gyllevognene fyldes med sugestuds. Herved elimineres mulighederne for gyllespild i forbindelse med pumpefejl og påfyldning af gyllevogn. Anvendelse af sugestuds betragtes som den mest miljøforsvarlige måde at fylde gyllevognen.

Samlet vurderes gylleopbevaringen at leve op til BAT

Der er ikke brug for en reel opbevaringskapacitet på anlægget, da der ikke produceres gylle. Gylle beholderen er rigelig stor til at kunne indeholde spildevandet fra rengøring i vinterhalvåret og i vækstsæsonen udbringes rengøringsvandet i henhold til gældende lovgivning.

Dybstrøelsen fra kyllingerne afsættes til biogasanlæg i forbindelse med udmugning af staldene.

Vurdering
Samlet vurderes gylleopbevaringen og håndteringen af husdyrgødning at leve op til BAT, herunder følges generel lovgivning på området.

Ligeledes vurderes bygningerne størrelse og indretning at leve op til kravene til hold af kyllinger.

Erhvervsmæssigt nødvendigt
Det er vigtigt for en virksomhed at udvikle sig og følge med samfundsudviklingen. En løbende udvidelse af en sund virksomhed er naturlig. Det er helt naturlig udvikling at vurdere et anlægs muligheden fremadrettet og vurdere anlægget betydning for den samlede bedrift. Der er foretaget en strategisk beslutning i virksomheden omkring produktion af kyllinger, hvor etablering af kyllingeproduktionen vil give grundlag for en mere spændende og harmonisk bedrift for ansatte og ejer og ikke mindst give et økonomisk rygstød til virksomheden. Etablering af kyllingeproduktionen vurderes derfor som erhvervsmæssig nødvendig.

B.2 Anlægsarbejder, bygningsændringer mm.
Produktionsarealet bliver udvidet med 4 nye kyllingehuse på hver ca. 3360 m^2. Derudover skal der opsættes fodersiloer med en højde på 12,5 m inkl støvcycloner og varmevekslere. Desuden nedrives en stor del af de eksisterende bygninger, herunder eksisterende siloer, hvor udelukkende tidligere kostald og halmladen bevares og anvendes til lagerbygninger fremover.

Tagvandet samles og afledes til nedsivning.

Placeringen af bebyggelse fremgår af kortmaterialet i husdyrgodkendelse.dk, samt af indsendte situationsplan.

Området staldene placeres i er relativt fladt, men der vil skulle foretages en vis udjævning af området. Umiddelbart vurderes det at udjævningen stort set kan holdes indenfor +/- 1 m, og det vurderes at byggeriet kommer til at ligge i kote 88,5

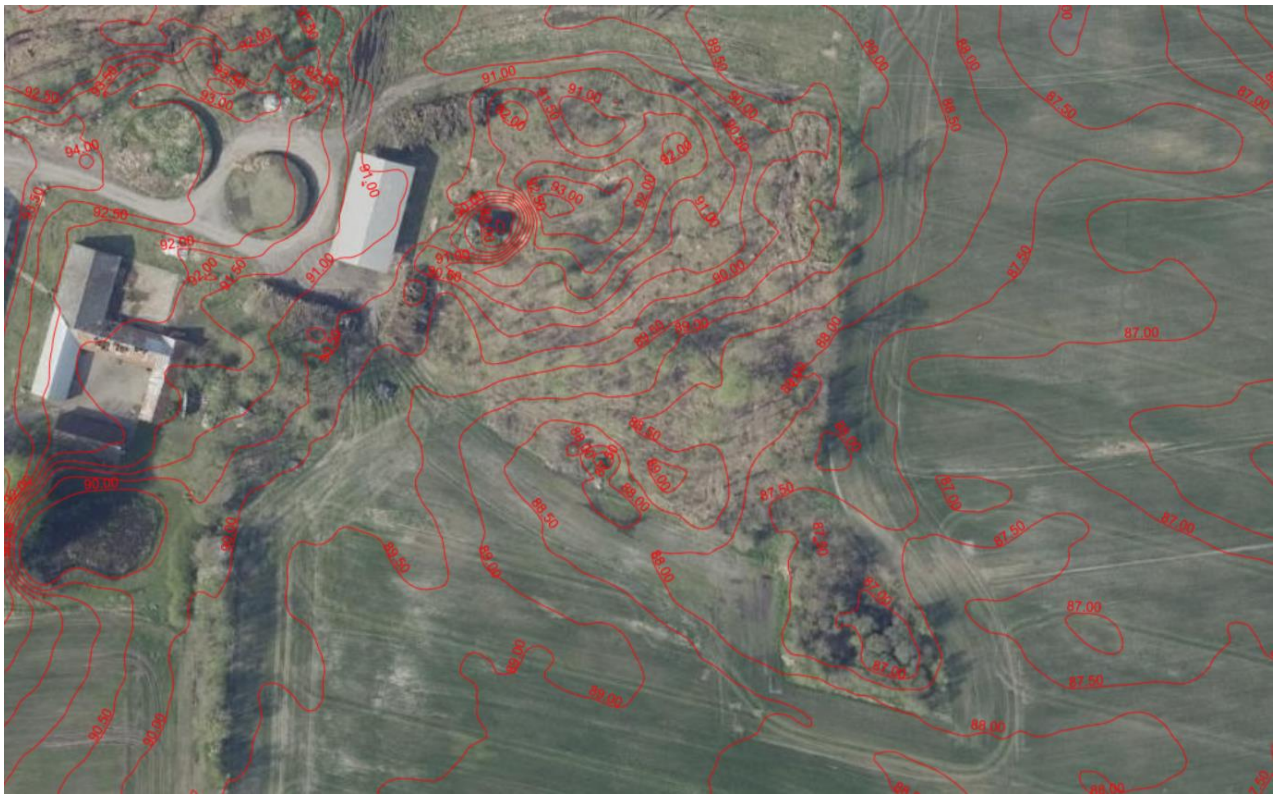

Det er vurderet at anlægget er sløret af eksisterende afskærmende beplantning og at der derfor ikke skal foretages yderligere beplantning. Eksisterende slørende beplantning vil blive bevaret og vedligeholdt i nødvendigt omfang.

Eksisterende slørende beplantning

B.3 Forhold til andre husdyrbrug

Anlægget er ikke forureningsmæssigt forbundet med andre ejendomme.

Der er på den samlede bedrift ikke andre anlæg med produktion af husdyr. 50 % af geneafstanden til enkelt nabo udgør 315 m, hvilket dermed er det afstandskrav der afgør om der er forureningsmæssig sammenhæng med andre ejendomme. Indenfor en afstand af 400 meter omkring anlægget ligger der ikke andre husdyrproduktioner og derfor er der ingen forureningsmæssig sammenhæng med andre anlæg. Da der ikke ligger landbrug der udgør en forureningsmæssig sammenhæng, er forhold omkring teknisk- og driftsmæssig sammenhæng ikke vurderet.

400 m omkring anlægget

B.4 Beliggenhed og omgivelser

I husdyrgodkendelse.dk er angivet afstande til naboer, skel, vej mm. jf. husdyrlovens §§ 6, 7 og § 8.

Afstande § 6

Område	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens fremtidige byzone	2347 m	Klovborg	50 m

eller sommerhusområde			
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.	2643 m	Lokalplan i Hjortsvang	50 m
Nabobeboelse	451 m	Linnerupvej 27 (landbrug)	50 m

Afstande § 8
Afstandskravene er vurderet i husdyrgodkendelse.dk. Såfremt at afstandskravet ikke er overholdt vil der være en beskrivelse af hvorfor, men i de tilfælde hvor afstandskravene er overholdt vurderes det ikke at være nødvendigt med yderligere beskrivelse.

Nærmeste…	**Afstand meter**	**Afstandskrav**	**Afstandskrav overholdes**	**Beskrivelse**
Enkelt vandindvindingsanlæg	90	25 m	Ja	Boring 106.750 lukkes i forbindelse med byggeriet
Fælles vandindvindingsanlæg	1036	50 m	Ja	
Vandløb	210	15 m	Ja	
Dræn	>15	15 m	Ja	Ingen kendte dræn, men hvis der dukker et dræn op omlægges drænet således at afstanden bliver minimum 15 m
Sø	31	15 m	ja	
Privat fælles vej/ offentlig vej	385	15 m	Ja	
Levnedsmiddelvirksomhed	>25	25 m	Ja	
Beboelse på samme ejendom	40	15 m		
Naboskel	41	30 m	Ja	

Afstandene i § 8 er kun gældende for nye anlæg eller i forbindelse med udvidelser/ændringer, som medfører en forøget forurening.

Nærmeste sårbare natur er ligeledes angivet i husdyrgodkendelse.dk.

Afstande til nærmeste naturområder er følgende:

Naturkategori	Afstand meter	Beskrivelse	§7 afstand overholdt
Kategori 1 natur	4357	Habitat natur	Ja (mindst 10 m)
Kategori 2 natur	436	Overdrev	Ja (mindst 10 m)

Vurdering
Som det fremgår af ovenstående, er alle afstandskrav i husdyrgodkendelseslovens §§ 6, 7 og 8 overholdt. Det vurderes samlet set at udvidelsen af produktionen kan finde sted uden at medføre en væsentlig påvirkning af det omkringliggende miljø.

Landskabs og planmæssige forhold
Ejendommen er beliggende i et landbrugsområde der i kommuneplanen er udlagt med nedenstående særlige retningslinjer. Der er i øvrigt ingen væsentlige planmæssige forhold.

Området er præget af landbrugsproduktion og naturområder, samt spredt bymæssig bebyggelse.

Anlægget er placeret inden for følgende områder og zoner:

(Kommuneplan 2021-2028)	Ja	Nej
Bevaringsværdige landskaber		x
Uforstyrrede landskaber		x
Større sammenhængende landskaber		x
Værdifulde Geologiske områder	x	
Kystnærhedszonen		x
Værdifulde kulturarvsområder		x
Kulturhistorisk bevaringsværdi		x
Værdifulde landbrugsområder	x	
Store husdyrbrug		x
Økologiske forbindelser		x
Potentielle økologiske forbindelser		x
Naturbeskyttelsesområder		x
Potentielle naturbeskyttelsesområder		x
Natura2000		x
Skovrejsning		x
Lavbundsareal	x	x
Kirkebyggelinjer		x
Skovbyggelinjer	x	
Strand-, Sø- og Å-beskyttelseslinjer		x
Beskyttede sten- og jorddiger		x
Klitfredning		x
Fund og fortidsminder (Totalliste med både fredede og ikke-fredede. Kun beskyttelseslinjerne indgår i KP. Selve fortidsminderne er en statslig opgave.		x

Vurdering
Udvidelsen foretages i et område der er udlagt som særligt værdifuldt landbrugsområde og et lille område som lavbundsareal. Udpegning for store husdyrbrug slutter lige ved ejendommen og ser ud til at være afgrænset af skovbyggelinjen. Området ligger indenfor skovbyggelinjen.

De nye stalde bliver ca. 7,5 meter høje og opføres i sandwich elementer med sorte tage. Da området allerede i kommuneplanen er vurderet til at være velegnet til større husdyrbrug, vurderes det at Ikast-Brande Kommune i den forbindelse har analyseret området og fundet det velegnet til større bygninger med husdyr.

Det vurderes at staldene kan opføres uden at have betydning for oplevelsen af området. Området er ganske vist omfattet af en udpegning som særlig geologisk bevaringsværdi, men store dele af det samme geologiske bevaringsværdige område er ligeledes udlagt til store husdyrbrug, og derfor vurderes det at Brande Kommune allerede har vurderet at de geologiske bevaringsværdier ikke påvirkes af store husdyrbrug.

Staldene, siloerne og varmevekslerne opføres i meget afdæmpede farver, og anlægget er desuden godt afskærmet af eksisterende bevoksningerne.

Her er eksempler på farvevalg på kyllingestalde og tilhørende teknik.

Varmeveksler som placeres mellem bygningerne.

Siloer til foder, hvor siloer typisk er lidt højere end bygningerne.

Eksempel på kyllingestald

Tværsnit af en kyllingestald

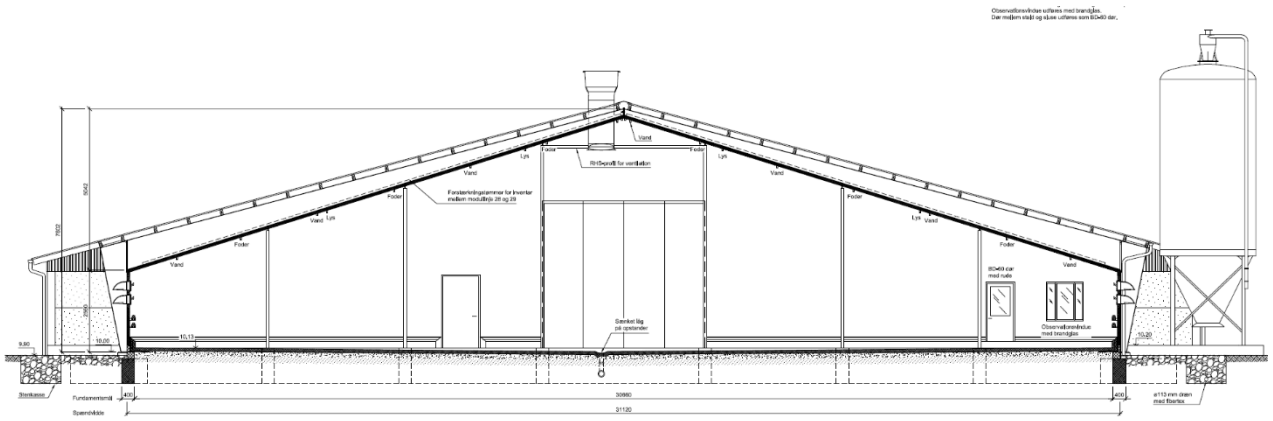

Samlet set vurderes etablering af produktionen på husdyrbruget at leve op til Ikast-Brande Kommunes kommuneplan.

I forhold til skovbyggelinjen gælder at bygninger nødvendige for landbrugsdriften er undtaget fra skovbyggelinjen.

Samlet vurdering
Produktionen overholder alle afstandskrav, og etableringen af anlægget er i god overensstemmelse med Ikast-Brande Kommunes Kommuneplan. Ejendommen er beliggende i et område uden særlige landskabelige eller kulturhistoriske interesser. Derfor vurderes udvidelse ikke at medføre en påvirkning af lokalområdet eller af landskabelige og kulturhistoriske interesser.

B.5 Ammoniakemission

Den totale ammoniakemission fra ejendommen udgør 6804 kg N/år, hvilket er en stigning på 6394 kg N/år i forhold til den tilladte drift og en stigning på 6394 kg N/år i forhold til 8-årsdriften.

Natur
Påvirkning af den omkringliggende natur gennem deposition af ammoniak kan i visse tilfælde medføre en væsentlig påvirkning af naturen. Der er dog opstillet en række krav og kriterier for hvornår en påvirkning er væsentlig, og bedriften overholder disse krav til alle særligt sårbare kategori 1 og 2 naturtyper i området.

Naturtyper	**Fastsat beskyttelsesniveau**
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1 Ammoniakfølsomme naturtyper (bilag 3 pkt. D), beliggende *inden* for Natura 2000-område og omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt, samt heder og overdrev i øvrigt, som er beliggende *inden* for et Natura 2000-område og omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.	Max. **total**deposition (afhængig af antal husdyrbrug i nærheden* af naturområdet): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2 Ammoniakfølsomme naturtyper (bilag 3 pkt. D) beliggende *uden* for internationale naturbeskyttelses-områder: Højmoser, lobeliesøer,	Max. **total**deposition på 1,0 kg N/ha pr. år.

heder større end 10 ha samt overdrev over 2,5 ha der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.	
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 men som er beliggende uden for Natura 2000-områder, samt ammoniakfølsomme skove større end 0,5 ha og mere end 20 m brede.	Max. **mer**deposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

*Antallet af husdyrbrug i nærheden for kategori 1-natur, opgøres som en summering af:

1) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH3-N pr. år inden for 200 m,
2) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH3-N pr. år inden for 200-300 m,
3) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH3-N pr. år inden for 300-500 m,
4) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH3-N pr. år inden for 500-1.000 m, og
5) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH3-N pr. år inden for 1.000-2.500 m.

Øvrige naturpunkter

Nedenstående skema viser depositionen til de forskellige naturkategorier som totaldeposition (kategori 1 og 2 natur) og som merdeposition (kategori 3 natur). Såfremt bekendtgørelsens afskæringskriterier som angivet i skemaet ovenfor ikke er overholdt vil det enkelte punkt efterfølgende blive beskrevet yderligere og vurderet. Er kriterierne overholdt vil der ikke blive foretaget yderligere vurderinger.

Naturkategori	Kumulation	Totaldeposition Kg N/ha/år	Merdeposition Kg N/ha/år	Vurdering
Kategori 1 natur	1	0,0	-	Nærmeste kategori 1 natur ligger ca. 4 km væk. Produktionen medfører deposition i området på 0,0

				kg N/ha/år og bekendtgørelsens krav til totaldeposition til kategori 1 natur overholdes. Det vurderes at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning af området. Kumulation er ligeledes vurderet.
Kategori 2 natur		0,4	-	Nærmeste kategori 2 natur ligger ca. 0,4 km væk. Bekendtgørelsens krav til totaldeposition til kategori 2 natur overholdes. Det vurderes at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning af området.
Kategori 3 natur		1,1	1	Nærmeste kategori 3 natur ligger nord for anlægget i form af en mose. Merdepositionen set i forhold til 8 års driften udgør op til 1 kg N/ha/år, og bekendtgørelsens afskæringskriterier for kategori 3 natur er dermed overholdt.
Øvrig § 3 natur		5,8	5,5	Nærmeste § 3 natur ligger vest for ejendommen i form af en sø. Merdepositionen set i forhold til 8 års driften udgør op til 5,5 kg N/ha/år.

Udvidelsen overholder alle afskæringskriterier i bekendtgørelsen.

I forhold til øvrig natur overskrides deposition på 1 kg N/ha/år til en sø

Sø i haven
Der ligger en sø i haven umiddelbart vest for de kommende stalde. Søen modtager 5,5 kg N/ha/år fra staldene og gylletankene. Ud fra luftfoto at dømme er søen under kraftig tilgroning og meget eutrofieret. Eutrofierede søer har ikke en decideret tålegrænse og det vurderes at depositionen på søen ikke medfører en ændret tilstand af søen.

Beskyttede arter
Dyr og planter omfattet af bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring bedriften og bedriftens arealer. På baggrund af Faglig Rapport nr. 635, 2007 ”Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV” fra Danmarks Miljøundersøgelser, samt Videnskabelig Rapport nr. 50, 2013 ”Overvågning af arter 2004-2011” fra Nationalt Center for Miljø og Energi, vurderes det at følgende bilag IV-arter kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring bedriften og udbringningsarealerne.

Navn	Registreret forekomst	Udbredelsesområde

Odder		X
Markfirben	X	
Stor vandsalamander		X
Spidssnudet frø		X
Arter af flagermus		X
Ulv		X

Arter der kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted omkring anlægget.

En søgning i Danmarks Naturdatabase viser følgende bilag IV arter i området.

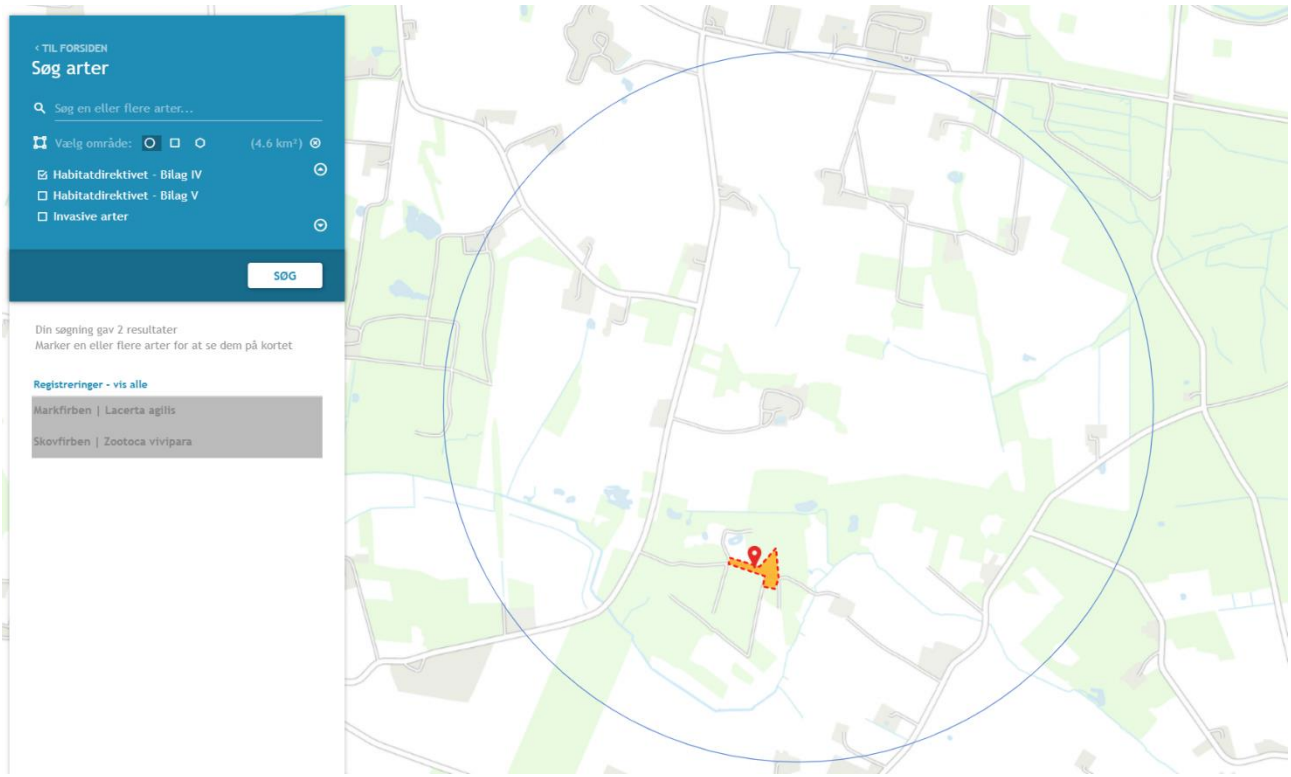

Udover ovenstående er den nærmeste sø hvor der er potentiale for bilag IV-arter (spidssnudet frø og stor vandsalamander) ligger i en afstand af ca. 200 m syd for anlægget. Produktionen påvirker området totalt med 0,5 kg N/ha/år. Merdepositionen er beregnet til 0,5 kg N/ha/år. Det er samlet vurderet at depositionen ikke medfører en ændring af tilstanden i søen, og dermed vil der ikke ske en påvirkning af evt. bilag IV arter.

Der er i området ikke registreret flagermusarter. Det er dog sandsynligt at der findes flagermus i området. I forbindelse med udvidelsen af anlægget vil der blive nedrevet bygninger og en eksisterende træbevoksning vil blive fjernet. Gamle landbrugsbygninger og ældre træer kan potentielt være levested for flagermus. De gamle bygninger er i en så dårlig stand at de vurderes at udgøre en sikkerhedsrisiko for beboere og besøgende og derfor er det nødvendigt at nedrive bygningerne. Skovarealet er blevet skovet intensivt i 2024 inden ejendommen blev købt. Den resterende del af skoven består af forholdsvis unge træer uden egentligt levesteder for flagermus. Ledelinjer i landskabet påvirkes ikke som følge af at skoven fjernes og samlet set vurderes der ikke at ske en påvirkning af leve- eller fourageringssteder for flagermus.

Danmark har jf. Biodiversitetskonventionen forpligtet sig til at standse tabet af biologisk mangfoldighed. Arter, som er forsvundet fra Danmark eller truet af udryddelse, er registreret som sådan på Den danske Rødliste. Der er ikke registreret rødliste arter i området.

Vurdering
Ejendommen overholder alle afskæringskriterier i bekendtgørelsen i forhold til kategori 1, 2 og 3 natur og det er vurderet, jf. forarbejderne til udarbejdelse af afskæringskriterier, at produktionen ikke medfører en påvirkning af den omkringliggende kategori 1, 2 og 3 natur.

Ligeledes gælder at det er vurderet at produktionen ikke vil medføre en påvirkning af beskyttede arter. Der er ingen eller minimal påvirkning af de registrerede leveområder for bilag IV arter. Derfor vurderes tilstedeværelsen af bilag IV arter omkring ejendommen at være foreneligt med den produktion der er på ejendommen og det forhold at der gives en tilladelse på ejendommen vil ikke medføre en øget påvirkning af arterne.

B.6 Lugtemission

Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område der påvirkes af lugt, afhænger af hvor stort produktionsareal der er på ejendommen og hvilken type dyr der er tale om. Desuden spiller vindretning, terræn- og beplantningsforhold ind. Lugt stammer primært fra stalden. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med arbejde med husdyrgødning og udbringning heraf.

Lugtemissionen i nudrift og ansøgt drift er beregnet i IT-ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk. og er angivet i skemaet herunder.

	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)
Nudrift	0	0	0	0
Ansøgt drift	57600	192000	57600	192000
Forskel	57600	192000	57600	192000

Som angivet i tabellen er der stigning af lugt fra produktionen i forbindelse med godkendelsen.

Lugtemission i Odour Units (OU) beregnes med OML-modellen og i Lugt Enheder (LE) med FMK-modellen. Begge modeller beregner spredningen af lugtemissionen fra husdyrbruget på grundlag af produktionsarealets størrelse og lugtemissionsfaktorerne for den eller de pågældende dyretyper og staldsystemer fastsat i hhv. OU og LE, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, B. Faktisk lugt er den beregnede lugtafgivelse til omgivelserne, efter at eventuelle teknologier til reduktion af lugtemission er inkluderet i beregningerne.

Der er ligeledes foretaget beregninger af lugtpåvirkningen til husdyrbrugets nærmeste naboer i www.husdyrgodkendelse.dk. Den beregnede geneafstand for områdetyperne nabobeboelse, byzone og samlet bebyggelse fremgår af nedenstående tabel:

Bebyggelse	Kumulation Antal	Model	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet afstand til bebyggelse (m)	Genekriterie overholdt
Sønderdalvej 12 (enkelt bolig)	0	Ny	631	773	Ja
Floritsvej 14 (enkelt bolig)	0	Ny	631	962	Ja
Borgergade 10 (Hjortsvang) (samlet bebyggelse)	0	Ny	1032	2502	Ja
Klovborg (byzone)	0	Ny	1462	2447	Ja

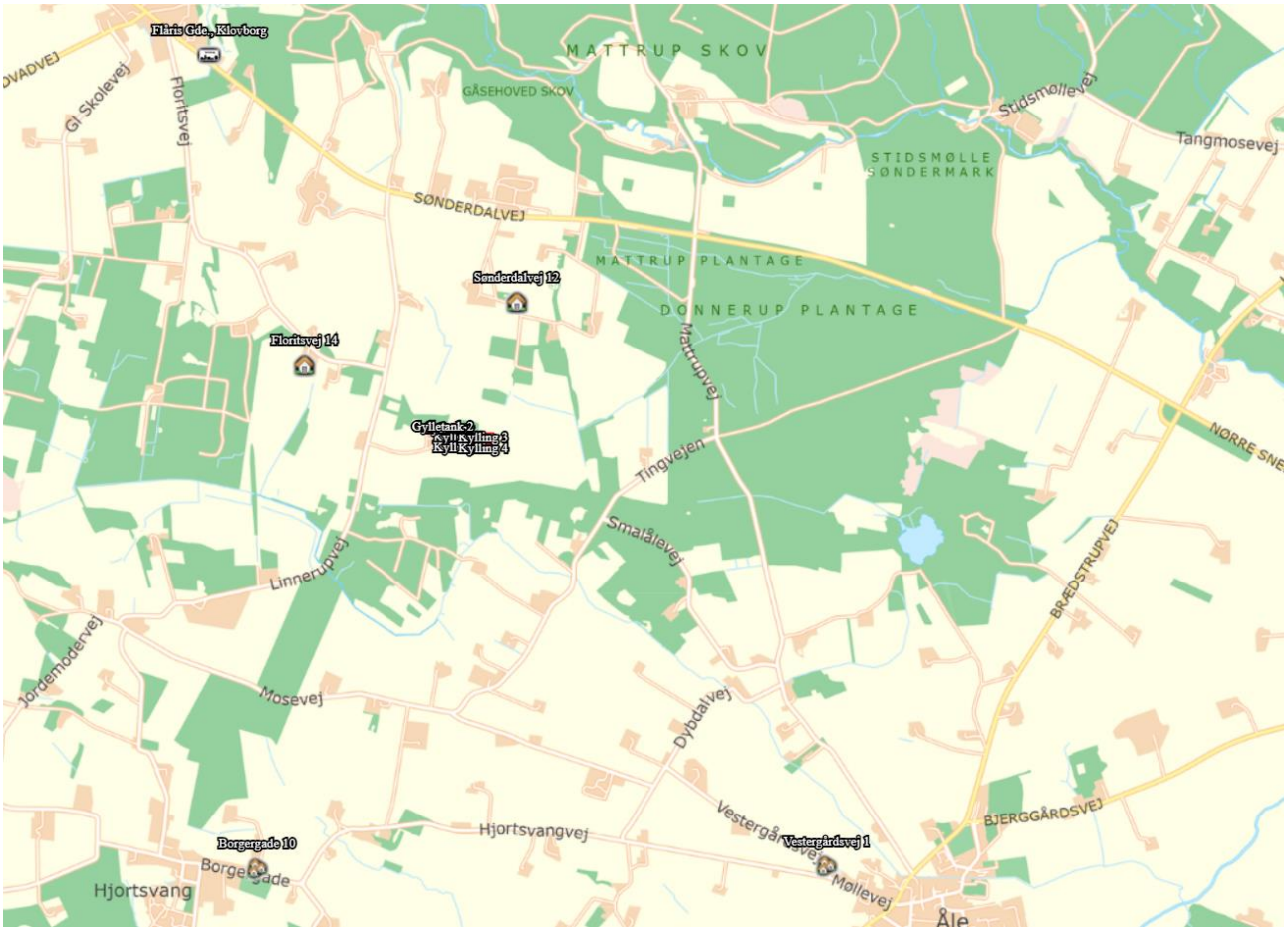

Naboer

Kumulation
I forhold til naboer gælder ligeledes et kumulationsprincip, hvor kravene skærpes såfremt der ligger andre produktioner med en ammoniakemission over 750 kg indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltliggende naboer eller 300 meter fra samlet bebyggelse eller byzone. Kumulationsafstanden beregnes fra et vægtet gennemsnitspunkt til nærmeste punkt i den relevante zone.

Der ligger ikke andre produktioner indenfor kumulationsafstandene, og kumulationen er derfor ikke inddraget i vurderingerne.

Boligerne på ejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af det generelle beskyttelsesniveau. Dette samme gælder boliger ejet af ansøger. Derfor kan der godt ligge beboelser nærmere produktionen end dem der er angivet på kortet.

Vurdering
Produktionen overholder bekendtgørelsens lugtgenekrav, og dermed vil der ikke være en belastning af området udover hvad der kan accepteres.

B.7 Emissioner og genepåvirkninger

Støj

Potentielle støjgener fra et landbrug med kyllingeproduktion kan omfatte følgende:

1. **Ventilationssystemer**: Kyllingeproduktionsanlæg har ofte kraftige ventilationssystemer for at opretholde den rette klima- og luftkvalitet. Disse systemer kan larme, især hvis de ikke er korrekt vedligeholdt.
2. **Kyllingernes egne lyde**: Kyllinger laver naturligt lyde, som klukken, kragen og skrig. I store anlæg kan disse lyde blive mere udtalte og bidrage til samlet støj.
3. **Transportaktiviteter**: Lastbiler og andre transportkøretøjer, der kommer og går fra anlægget for at bringe foder eller hente kyllinger, kan skabe støj, især hvis aktiviteten foregår på tidspunkter, hvor der generelt er lavere baggrundsstøj.

Driftsperiode
Overordnet set foregår alle aktiviteter udenfor kyllingehusene indenfor normal arbejdstid, det vil sige mellem 7-17. Det vil sige afhentning af dyr, udmugning, foderlevering og levering af øvrige varer som f.eks. strøelse.

Ventilationsanlægget er i drift hele døgnet, men vil i natteperioden naturligt køre med lavere effekt på grund af lavere temperatur i omgivelserne.

For så vidt angår støj fra landbrugsmaskiner vil der dagligt forekomme kørsel. Herudover vil der forekomme sæsonbetonet kørsel ved husdyrgødning og markarbejde. Støj fra dyr vurderes ikke at kunne høres udenfor bygningerne, med mindre at porte er åbne, hvilket kun vil være tilfældet i forbindelse med levering eller afhentning af dyr.

Tiltag mod støjkilder
Støj søges generelt dæmpet ved valg af støjsvag teknologi og afskærmning, og der er ingen stationære støjkilder placeret udenfor bygninger på anlægget. Endvidere søges al unødig tomgangskørsel undgået.

Vurdering
Det vurderes at ejendommens samlede støjbidrag, angivet som det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) i punkter 1,5 m over terræn, målt eller beregnet ved nærmeste beboelses opholdsareal, ikke overskrider Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støj, og den ansøgte drift af ejendommen kan ske uden væsentlig gene for omkringboende.

Rystelser

Virksomhedens bidrag til niveauet for vibrationsniveauet (dB re 10-6 m/s2) målt som det maksimale KB-vægtede accelerationsniveau med tidsvægtning S må ikke overstige værdierne i Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø Orientering fra Miljøstyrelsen, nr. 9 1997,

Anvendelse	Tidspunkt	Vægtet accelerationsniveau L_{aw} i dB
Boliger i boligområder (hele døgnet)	Hele døgnet	75
Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	18-7	75
Børneinstitutioner og lignende	I åbningstiden	75
Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	7-18	80
Kontorer, undervisningslokaler og lignende	Hele døgnet	80

Erhvervsbebyggelse	Hele døgnet	85
Kontorer og tilsvarende lokaler i erhvervsbebyggelse, hvor der foregår følsomme aktiviteter	Hele døgnet	80

Anvendelse	Tidspunkt	A-vægtet lydtryksniveau (10-160 Hz), dB	G-vægtet lydtryksniveau dB
Beboelsesrum, herunder børneinstitutioner og lignende	18-7	20	85
	7-18	25	85
Kontorer, undervisningslokaler, og lignende støjfølsomme rum	Hele døgnet	30	85
Erhvervsbebyggelse	Hele døgnet	35	90

Brug af maskiner i landbruget kan i nogle tilfælde give anledning til vibrationsgener. Dette vil typisk være rystelser maskinføreren udsættes for, fremfor rystelser der giver gener for det omgivende miljø. Denne type rystelser er en arbejdsmiljøfaktor og vurderingen af dette forhold indgår i arbejdspladsvurderingen (APV) og behandles ikke nærmere her.

Vurdering
I forbindelse med transporter kan der muligvis være vibrationer fra køretøjerne. Dette vil dog ikke være i et omfang der overstiger, hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje. Der er ikke nabobeboelser beliggende umiddelbart op til veje eller indkørsler til ejendommen. Rystelser fra ejendommen eller transporter i forbindelse med driften af denne forventes derfor ikke at give gener for omgivelserne, og det vurderes at grænseværdierne overholdes til alle områder nævnt i ovenstående tabeller.

Lys

Lysforhold

På ejendommen opsættes ikke projektører eller lignende kraftig udendørs belysning.

Der er ingen vinduer i bygningerne og derfor er stort set ingen lysudslip fra bygningerne.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger
Lyset vil udelukkende være tændt på det niveau som enten er foreskrevet af anden lovgivning eller i det omfang det er nødvendigt i forbindelse med ophold i staldene.

Udendørsbelysning vil være tilkoblet bevægelsessensorer eller automatisk slukning.

Vurdering
Det ansøgte projekt vil ikke medføre ændringer i lyspåvirkningen fra anlægget. Med de hensyn der tages i forhold til lys forventes det ikke, at ejendommens belysning vil påvirke omgivelserne i negativ retning.

Fluer og skadedyr

Skadedyr

Generel bekæmpelse af skadedyr
I tilfælde af skadedyrsangreb vil der blive iværksat bekæmpelse af skadedyr fortages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi fastsatte retningslinjer.

Fluegener
Kemisk fluebekæmpelse fortages efter retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Der foretages udelukkende bekæmpelse såfremt der konstateres fluegener.

Rottebekæmpelse
Bekæmpelse af rotter fortages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi retningslinjer. Der er aftale med privat bekæmpelsesfirma. Strategi vedr. bekæmpelsen aftales løbende med firmaet.

Vurdering
Det vurderes, at der med ovenstående udføres en effektiv og tilfredsstillende flue- og skadedyrsbekæmpelse.

Støv
I forbindelse med levering af foder kan der opstå støvgener, hvilket dog oftest er af begrænset karakter. Udfodring i sig selv vil ikke forårsage væsentlige støvgener og støvgenerne vil være begrænset til husene.

Kraftfoder blæses ind i udendørssiloer. Fodersiloer er monteret med støvcycloner der begrænser støv fra indblæsningen.

Der vil være en del støv i ventilationsluften fra anlægget. Støvgenerne begrænses dog gennem anvendelse af varmevekslere, hvor en stor del af støv fra luften tilbageholdes i filtre i varmeveksleren.

Ved beboelser langs grusveje er der ved transport med gylle og grovfoder megen opmærksomhed rettet mod disse. Der køres efter forholdene.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger
Der vil i det daglige være fokus på at minimere støvgener udenfor husdyrbruget, og i forbindelse med færdsel på ikke befæstede veje, vil der være særligt fokus omkring ejendomme beliggende nær ved vejene. Der er ingen beboelse beliggende med anlæggets indkørsel.

Vurdering
På baggrund af afstanden til de umiddelbare naboer og det faktum at der ikke ligger naboer op ad ikke befæstede veje omkring anlægget, samt husdyrbrugets fokus på minimering af støvgener i forbindelse med foderopbevaring og håndtering samt transporter, vurderes det, at det ansøgte ikke vil medføre væsentlige gener for omgivelserne som følge af støv.

Transport

Transporter	Før godkendelse	Efter godkendelse
	Antal/år	Antal/År
Transport af tilskudsfoder	0	160
Strøelse	0	5
Transporter dyr	0	280

Afhentning af døde dyr	0	52
Udbringning af vaskevand	0	25
Levering til Biogas	0	100
Affald	0	26
Diverse (dyrlæge, rådgivning mm.)	0	40
Transporter i alt	0	688

Vurdering af transportveje til og fra ejendommen
Alt transport til og fra ejendommen med direkte adgang via privat indkørsel og den offentlige vej Linnerupvej. Langs med Linnerupvej findes der andre beboelser, men der er ingen beboelser umiddelbart ved ejendommens udkørsel. Der kan forekomme kørsel mm. langs andre veje, hvor der ligger beboelser, og her vil der være opmærksomhed omkring transporten, hvilket omfatter henstillinger til maskinstation om at reducere fart og om at udvise generelt hensyn til naboer.

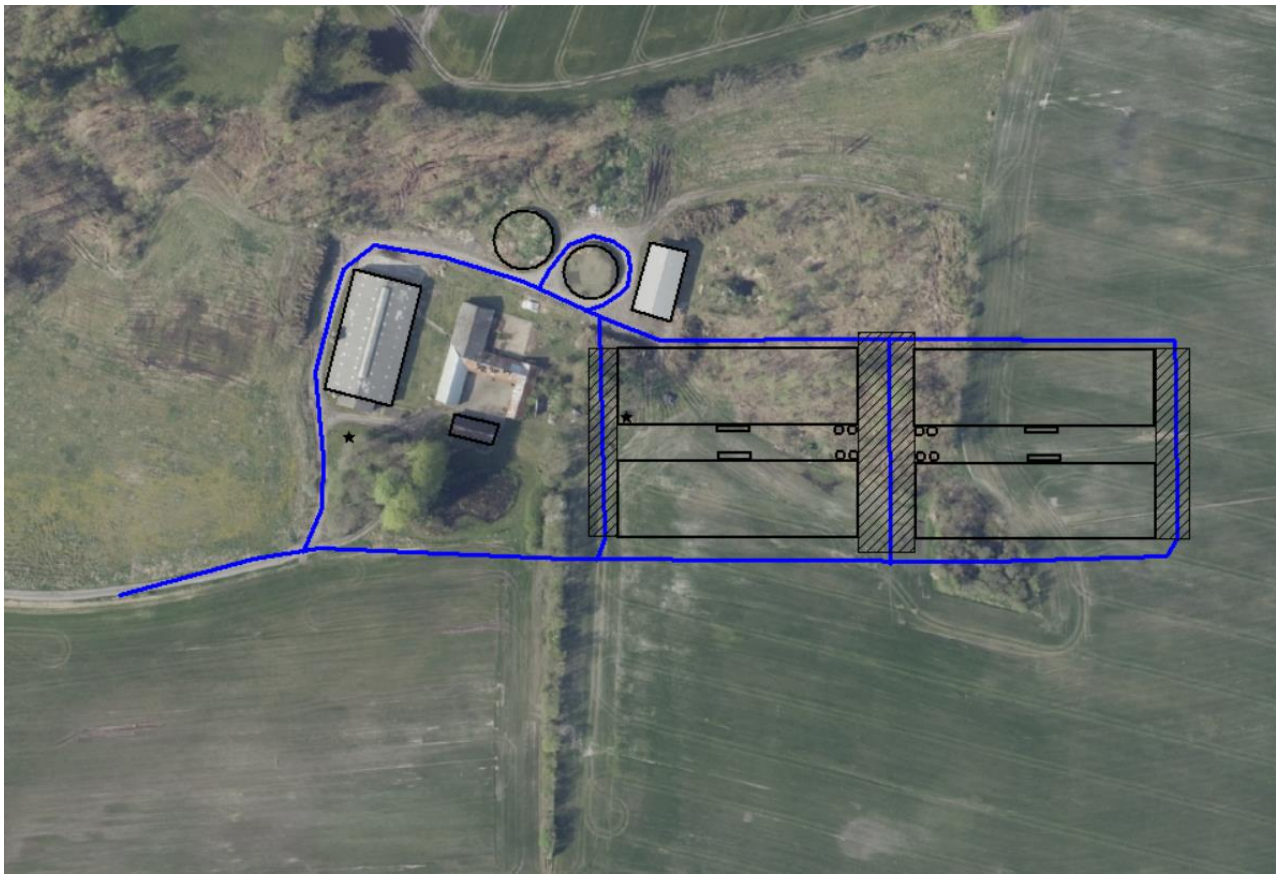

Interne transportveje

Størstedelen af transporterne er med foder og afhentning af dyr. Samlet set vil være en stigning i antallet af transporter med det ansøgte projekt.

Transporterne forventes hovedsageligt at foregå på hverdage inden for normal arbejdstid, dvs. kl. 7-18, men kan til tider foregå i aften- og nattetimerne. Transport til og fra husdyrbruget vil altid foregå ved hensynsfuld kørsel. Derudover tilstræbes, at al tung transport gennemføres på hverdage indenfor normal arbejdstid.

Vurdering
Ved miljøgodkendelse af husdyrbrug er det muligt at regulere trafik internt på bedriften og ved ind- og udkørsel. Det gælder hvis trafikken giver anledning til gener for naboer tæt på ejendommen, eller f.eks. hvis oversigtsforholdene ved udkørsel til offentlig vej vurderes, at kunne give anledning til farlige situationer for trafikken.

Der kan ikke stilles vilkår til trafik på offentlig vej, som lovligt kan anvendes til kørsel med den type køretøjer, der anvendes til drift af husdyrbrug. Her er det vejmyndighedernes vurdering om der er et generelt problem, som skal tages hånd om. Det kunne f.eks. være vejens bæreevne, der ikke kan holde til særligt tunge køretøjer. Natur- og Miljøklagenævnet har i en tidligere klagesag fastslået: *" Spørgsmål om f.eks. belastning af det lokale vejnet reguleres ikke ved husdyrbrugloven, men af den relevante vejlovgivning, og afgøres af relevante vejmyndigheder. Færdsel på offentlig vej reguleres i øvrigt af færdselsloven og håndhæves af politiet."*

Der er tale om gode til- og frakørselsforhold til ejendommen og det vurderes på den baggrund, at transporter til og fra ejendommen ikke medfører væsentligt gener for de omkringboende.

Egenkontrol
Egenkontrol på et landbrug med slagtekyllinger er en systematisk tilgang til at sikre, at dyrene opfedes, slagtes og behandles i overensstemmelse med gældende lovgivning og bedste praksis for dyrevelfærd, fødevaresikkerhed og miljøbeskyttelse. Her er nogle nøgleelementer af egenkontrolsystemet:

1. **Kvalitetskontrol**:
   - Implementering af standarder for fodertype, vanding og sundhedspleje.
   - Løbende overvågning af dyrenes vækst, helbred og generelle trivsel.
2. **Dokumentation**:
   - Registrering af alle aktiviteter relateret til produktionsprocessen, herunder indkøb af kyllinger, fodersammensætning, medicinering og vaccination.
   - Opbevaring af journaler over sundhedsevalueringer og kontrol af sygdomsudbrud.
3. **Fødevaresikkerhed**:
   - Sikring af, at foder og vand er rent og sikkert for forbrug.
   - Overholdelse af HACCP-principper (Hazard Analysis and Critical Control Points) for at identificere og håndtere risici i produktionskæden.
4. **Dyrevelfærd**:
   - Regelmæssige vurderinger af, hvordan dyrene holdes, herunder pladsforhold, lysforhold, ventilation og adgang til vand og foder.
   - Uddannelse af personale i dyrevelfærd og menneskelig håndtering af kyllinger.
5. **Sundhedsovervågning**:
   - Regelmæssige sundhedstjek og vaccinationer af kyllinger for at forebygge sygdomme.
   - Overvågning af eventuelle sygdomsudbrud og hurtig reaktion på helbredsproblemer.
6. **Rengøring og hygiejne**:
   - Fastlagt procedurer for rengøring af stalde, udstyr og transportmidler for at reducere risikoen for smittespredning.
   - Implementering af biosecurity-foranstaltninger for at beskytte mod sygdomme fra eksterne kilder.
7. **Uddannelse og træning**:
   - Uddannelse af medarbejdere i egenkontrolpraksis og vigtigheden af dyrevelfærd og fødevaresikkerhed.
   - Opdatering af medarbejdere om nye reguleringer og teknikker inden for kyllingeproduktion.

Ved at implementere et grundigt egenkontrolsystem kan landbrug med slagtekyllinger sikre, at deres produktion er bæredygtig, sikker og etisk ansvarlig. Dette kan også forbedre forbrugernes tillid til produkterne.

Med ovenstående er der redegjort for, at der er fokus på management og egenkontrol på ejendommen. Ved at registrere og iagttage daglige rutiner og forbrug, kan eventuelle uhensigtsmæssige forhold identificeres og afhjælpes. Det vurderes samlet set at driften af husdyrbruget på adressen inkl. egenkontrol og management lever op til lovens krav. Driften af husdyrbruget forventes derfor samlet set ikke at medføre en væsentlig negativ virkning på miljøet

Risici og håndtering

Brand

Kan opstå som følge af fejl i elinstallationer og medføre risiko for udslip af giftige stoffer. Dette søges undgået ved at vedligeholde el-udstyr og undgå adfærd, der kan beskadige ledninger og elektriske hjælpemidler.

Husdyrgødning

Kan forekomme ved spild af gødningsrester i forbindelse med udmugning. Udmugning foregår i den ”beskidte ende” af kyllingehusene. Der bliver port i begge ender og enden med service bygning bliver ren ende og den modsatte ende den beskidte ende. Området udenfor porten bliver befæstet og således at evt. splid kan opsamles. Udmugning foregår således direkte fra hvert hus til vogn.

Risiko for spild forsøges minimeret ved at:

- Der er ryddet op, hvor der arbejdes.
- Medarbejdere får god instruktion.
- Bygninger og maskiner vedligeholdes.
- Der er gode adgangs- og transportveje.
- De befæstede arealer rengøres efter udmugning.

Udslip af miljøskadelige stoffer

Hvor der opstår uheld med risiko for udslip af skadelige stoffer, kontaktes kommunens miljøberedskab. Hvor der er overhængende fare, alarmeres alarmcentralen på telefon 112.

Kemikalier

Forskellige hjælpemidler som rengørings- og desinfektionsmidler til staldrengøring, konserveringsmidler til foderbrug, medicin og andre hjælpestoffer, der kan udgøre en miljørisiko, håndteres og opbevares, så der ikke kan ske en utilsigtet udledning til miljøet. Alle kemikalier opbevares og anvendes i rum med fast gulv hvorfra evt. spild enten kan opsamles eller afledes til opsamlingsbeholderen for vaskevand.

Pesticider og sprøjteudstyr

Der er ingen opbevaring af pesticider, alt markarbejde foretages med udgangspunkt fra anden ejet ejendom.

Oplag af olie og andre kemikalier

Der er ingen olietanke på anlægget.

Samlet vurdering af risikoelementer vedrørende miljøforhold

Det vurderes, at håndteringen af husdyrgødning foregår på en tilfredsstillende måde, og at husdyrbruget samlet set håndterer risikoelementerne korrekt og derfor ikke vil have en negativ påvirkning på miljøet og omgivelserne.

B.8 Affaldsproduktion og ressourceforbrug

Der forventes en affaldsproduktion der er proportionel med virksomhedens størrelse og type.

Affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse, iagttages. Det betyder, at beskrivelsen skal illustrere, hvordan affaldshåndteringen på husdyrbruget lever op til affaldshierarkiet jf. Miljøbeskyttelseslovens § 6 b. Heraf fremgår det at affaldsforebyggelse og -håndtering skal ske i overensstemmelse med følgende affaldshierarki:

1) Affaldsforebyggelse.
2) Forberedelse med henblik på genbrug.
3) Genanvendelse.
4) Anden nyttiggørelse.
5) Bortskaffelse.

Husdyrbruget skal sortere sit affald og sikre, at mest muligt affald bliver sorteret fra til genbrug, genanvendelse og anden endelig materialenyttiggørelse. Affald som ikke kan genanvendes skal håndteres som forbrændingsegnet, deponeringsegnet eller farligt affald i henhold til Ikast-Brande Kommunes regulativ for erhvervsaffald.

Husdyrbruget skal håndtere sit affald efter reglerne i affaldsbekendtgørelsens og affaldsaktørbekendtgørelsen. Det betyder, at husdyrbruget skal sortere deres erhvervsaffald og aflevere det til en godkendt affaldsmodtager med henblik på genbrug, genanvendelse eller anvendelse til anden endelig materialenyttiggørelse.
Ifølge affaldsbekendtgørelsen defineres erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse som værende:

- Glasaffald
- Metalaffald
- Plastaffald
- Papiraffald
- Papaffald
- Træaffald
- Genanvendeligt farligt affald, herunder batterier og elektronik
- Genanvendeligt PVC-affald
- Andet affald, der er egnet til materialenyttiggørelse, fx byggeaffald og have-/parkaffald.

Husdyrbruget skal sikre en høj reel genanvendelse af affaldet og skal på anmodning fra kommunen kunne dokumentere, at affaldet bliver leveret til et godkendt affaldshåndteringsanlæg, som sikrer, at de enkelte affaldsfraktioner reelt bliver forberedt med henblik på genbrug eller genanvendt. Dokumentationen kan være fra behandlingsanlægget.

Virksomheder kan aflevere affaldet til:

- Et genanvendelsesanlæg eller et anlæg, som forbereder affald til genbrug, der er registreret i Affaldsregistret.
- En indsamlingsvirksomhed, der er registreret i Affaldsregistret.
- En virksomhed, som kan undlade at lade sig registrere efter bekendtgørelse om Affaldsregistret og om godkendelse som indsamlingsvirksomhed.
- Et kommunalt behandlingsanlæg, der er registreret i Affaldsregistret.
- En kommunal genbrugsplads eller en kommunal ordning efter § 11.
- En frivillig tilbagetagningsordning, jf. bekendtgørelse om affald.

Det vurderes, at husdyrbruget kan producere farligt affald, herunder for eksempel:

- Oliefiltre
- Batterier
- Spildolie

- Spraydåser
- Kanyler
- Kemikalierester
- Rester af kunstgødning
- Giftrester (også rottegift)
- Medicinrester
- Lysstofrør

Opbevaring af farligt affald kan udgøre en miljørisiko.

Vurdering
Ejendommen er omfattet af § 16 a og er derfor omfattet af miljøministeriets affaldsregulering og Ikast-Brande Kommunes til enhver tid gældende affaldsregulativ for erhvervsaaffald. Husdyrbruget skal derfor også være tilknyttet kommunens ordning for håndtering af farligt affald eller have aftale med en anden godkendt indsamler eller behandlingsanlæg, såfremt der opstår farligt affald på husdyrbruget.

Affaldsmængder
Efterfølgende angiver anslåede og forventede mængder af affald årligt.
Fast affald

Affaldstype	Opbevarings-sted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder kg pr. år	EAK-kode	ISAG-kode
Fast affald:						
Tom emballage (papir)	Container	Egen	Godkendt modtageanlæg	100	15.01.01	50.00
Tom emballage (plast)	Container	Egen	Godkendt modtageanlæg	100	15.01.02	52.00
Tom emballage (pap)	Container	Egen	Godkendt modtageanlæg	100		
Bigbags af PE-plast	Container	Egen	Godkendt modtageanlæg	50	15.01.02	52.00
Lysstofrør og elsparepærer		Egen	Kommunal modtagestation		20.01.21	79.00
Jern og metal	Intet fast	Produkthandler	Produkthandler	varierer	02.01.10	56.20
Diverse brændbart	Container	Godkendt indsamlings-virksomhed	Godkendt modtageanlæg	750	Afhængig af indhold / 15.01.07	19.00
Glas	Intet fast	Egen	Kommunal modtagestation		20.01.02	51.00

Vurdering
Affald sortes med henblik på genanvendelse og bortskaffes på kommunal genbrugsstation. Det vurderes at ejendommen lever op til affaldshierarkiet og til affaldsregulativerne for Ikast-Brande Kommune.

Døde dyr
Døde dyr opbevares i container, indtil de afhentes af destruktionsanstalt, DAKA. Afhentning sker løbende. Animalsk affald opbevares så der ikke opstår uhygiejniske forhold, indtil afhentning til autoriseret destruktionsanstalt. Døde dyr opbevares i container ved gavlen mod vest.

Kemikalier generelt

Eventuel opbevaring af brugte sprøjter vil ske i kanyleboks og bortskaffes i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativ.

Pesticider
Der er ingen opbevaring af pesticider, alt sprøjtning foretages af maskinstation.

Oliekemikalier
Der er ingen olie eller oliekemikalier på anlægget.

Spildevandsmængde

Spildevandstyper	m³ /år efter godkendelse	Afledes til	Rense-foranstaltning
Rengøringsvand, drikkevandsspild mv.	650 m³	Gyllebeholder	Ingen

Beskrivelse af spildevandstilledning
650 m^3/år spildevand tilledes gyllebeholder med flydende husdyrgødning i forbindelse med udvidelsen.

Beskrivelse af spildevandsafledning
Rengøringsvand ledes fra stald til gyllebeholder.

Der vil blive etableret en tømningstank til sanitært spildevand fra kyllingehusene. Tømningstankens placering bliver med alt sandsynlighed på pladsen mellem husene, efter etableringen vil afløbsplanen blive tilrettet.

Tagvandet afledes til nedsivning.

Afløbsplan

Energiforbrug

Energi

Type	Forbrug nudrift	Forbrug ansøgt
Elforbrug	3.000 kwh	400.000 kwh
Opvarmning		Varmepumper
Diesel	0	0

Elforbruget på husdyrbruget går primært til belysning og opvarmning. Energiforbruget er anslået ud fra tilsvarende produktioner og ansøgers forventninger til energiforbruget.

Energibesparende foranstaltninger
Der anvendes LED belysning i staldene og der anvendes frekvensstyret ventilation.

Vurdering
Elforbruget vurderes at være på et rimeligt niveau for en produktion af den ansøgte størrelse.

Vandforbrug

Vand

Type	Forbrug nudrift	Forbrug ansøgt
Årligt forbrug af drikkevand	0 m^3	12000 m^3
Årligt forbrug af vaskevand til vask af stalde	0 m^3	650 m^3

Forbruget af vand i ansøgt drift er anslået ud fra normtal.

Bedriften forsynes med vand fra privat vandforsyning. Der forventes en stigning af vandforbruget i forbindelse med godkendelsen.

Vandbesparende foranstaltninger
Drikkevandsinstallationerne på bedriften efterses og rengøres jævnligt med henblik på at undgå spild.

Eventuelle lækager i systemet identificeres straks og repareres hurtigst muligt.

Vurdering
Vandforbruget vurderes at følge normforbruget og vurderes at være rimeligt. Vandforbruget er i øvrigt en del at virksomhedens fokus i Miljøledelsen og forbruget vil blive løbende moniteret.

Reststoffer
Udbringning af husdyrgødning bliver foretaget efter de gældende generelle regler ift. indhold af fosfor og kvælstof. Husdyrgødningen vil i øvrigt indeholde vand og fodersplid mm. Disse forhold er der i de generelle regler taget højde for og det vurderes derfor at udbringningen af gylle lever op til disse generelle regler.

Foder
Der anvendes kraftfoder og strøelse. Kraftfoder leveres til udendørssiloer. Der udfordres i automatisk fodersystem med ad libitum foder.

Der sikres effektiv fodring gennem foderets sammensætning og løbende foderkontroller, således at fodringen stemmer overens med dyrenes behov. Derudover er sundhedsstyring vigtig for en effektiv produktion med lavest muligt forbrug af foder- og hjælpestoffer.

Der er på bedriften stor opmærksomhed mod at minimere anvendelsen af råvarer i produktionen. Der laves således løbende foderkontroller, for derigennem at kunne monitere fodereffektivitet og produktionseffektivitet. Der anvendes fasefodring og foderet tilsættes fytase. Der er fokus på at minimere spild af foderstoffer og på at optimere og minimere indholdet af fosfor og protein i foderstoffer, dog altid med fokus på virksomhedens produktionsresultater og ikke mindst dyrenes velbefindende.

Vurdering
Det vurderes at foderforbrug og tiltag i øvrigt vedr. foder lever op til en produktion af den ansøgte størrelse.

Samlet vurdering af affalds- og ressourceforbrug
Virksomheden er omfattet af Affaldsbekendtgørelsen og Ikast-Brande Kommunes Affaldsregulativ for erhverv. Virksomheden oplyser, at reglerne efterleves.

Det vil sige, at
- Affald sorteres i fraktioner og bortskaffes til genanvendelse.
- Deponeringsegnet affald skal frasorteres og opbevares, så vindflugt undgås.
- PVC-affald frasorteres og bortskaffes korrekt.
- Klinisk risikoaffald som kanyler, medicinflasker og lignende opbevares forsvarligt i egnet emballage

Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand:
- Farligt affald opbevares, så det ikke kan løbe til jord, grundvand eller overfladevand og beskyttet mod vejrlig.
- Eksisterende olietanke er reguleret af olietanksbekendtgørelsen. Nye tanke og/eller sløjfning af tanke skal anmeldes til Ikast-Brande Kommune.

Det vurderes, at der er redegjort for et vand- og energiforbrug, der står mål med størrelsen af dyreholdet. Der er en stigning i ressourceforbruget som følge af godkendelsen.

B.9 Valg af BAT
Der anvendes varmevekslere for at reducere ammoniakemissionen fra anlægget. Varmevekslere er optaget på teknologilisten med en effektivitet på 28 %. Der er indtastet en årlig driftstid på 8760 timer, da varmevekslerne ikke anvendes i de perioder hvor staldene er tomme for kyllinger. Staldene er tomme i ca. 7 uger om året.

	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav Kg N/år	6840	410	7250
Faktisk emission Kg N/år	6394	410	6804
Forskel Kg N/år			446
BAT krav overholdt			Ja

B.10 Grænseoverskridende virkninger
Det er vurderet, at det udelukkende er produktionens emission af ammoniak der potentielt kan have en grænseoverskridende virkning. Det er dog vurderet at ammoniakemissionen har et niveau og en karakter, hvor hovedparten af emissionen vil påvirke lokalområdet og kun mindre del af emissionen vil bidrage til baggrundsbelastningen i omkringliggende lande. Det er derfor vurderet at produktionen ikke medfører grænseoverskridende virkninger hverken lokalt eller internationalt.

IE-husdyrbrug
Der er tale om et IE-husdyrbrug, da der er over 40.000 stipladser til slagtekyllinger på anlægget.

C.1 Foranstaltninger ved ophør
I forbindelse med ophør vil der blive truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at overlevere anlægget i forsvarlig miljømæssig tilstand.

- Den resterende husdyrgødning i staldene vil blive fjernet
- Fodersiloer/foderrum tømmes og rengøres
- Staldene vil blive rengjort og spildevandet kørt ud på dyrkede arealer i henhold til lovgivningen
- Udtjent inventar og andet metal vil blive leveret til produkthandleren
- Udtjent elektronisk udstyr vil blive leveret til genbrug
- Andet affald vil blive afhændet efter miljølovens forskrifter
- Olietanke tømmes
- Døde dyr fjernes
- Gylletankene vil blive fjernet, når de ikke længere er brugbare for denne eller anden bedrift

C.2 Anvendelse af BAT råvarer, energi, vand og management

Management

Medarbejdere
De ansatte deltager løbende i relevante kurser. Der bliver udarbejdet APV for arbejdspladsen, opsat førstehjælpskasser og øjenskylleudstyr, og der er konstant værnemidler i form af beskyttelsesbriller, handsker, åndedræts- samt høreværn til rådighed for medarbejderne.

Oplæring
Der er oplæringsprogrammer for ansatte i relation til relevant lovgivning, herunder miljøgodkendelsen, beredskabsplanen, vedligeholdelse af udstyr.

Beredskabsplan
Der er udarbejdet en beredskabsplan, hvori telefonnumrene til kontaktpersoner og offentlige kontaktinstanser i forbindelse med eventuelle uheld er nedskrevet. Beredskabsplanen indeholder forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier, driftsmateriel, husdyrgødning, brand m.v., og er tilgængelig for alle på arbejdspladsen.

Dagligt tilsyn
Ansøger eller dennes ansatte tilser dyr og produktionsanlæg flere gange hver dag. Der udføres små reparationer når det er nødvendigt. Hvis der er behov for det, bliver der tilkaldt service til driftsanlægget som udføres af kompetent personale.

Mark- gødningsplan
Der bliver hvert år udarbejdet gødningsregnskab af en planteavlskonsulent.

Sprøjtejournal
Der føres sprøjtejournal.

Gødningsbeholderne følger reglerne for kontrol min. hvert 5 år.

Renoveringsplan for driftsudstyr og staldbygninger
Stalde opføres i forbindelse med godkendelsen og det forventes ikke at der skal foretages gennemgribende renovering før om 40 år.

Samlet BAT indenfor management
Det vurderes, at ejendommen anvender bedst tilgængelig teknik, indenfor følgende managementpunkter:

- Alle medarbejdere deltager løbende i relevante kurser.
- Der bliver udarbejdet en beredskabsplan som hænger tilgængelig for alle medarbejdere.
- Der foretages daglige tilsyn og løbende service og vedligehold på driftsanlæggene.

- Kvalitetskontrol
- Vurdering af tidshorisonten for større renovering af driftsinventar og driftsbygninger.
- Der bliver indført miljøledelse på ejendommen

Godt landmandskab
- Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse
- Medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger. I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af indkøbt foder, el og vand.
- Affald bortskaffes til genbrug.
- Der udarbejdes gødningsregnskab på bedriften.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt, skadedyr samt mindske risikoen for at der opstår uhygiejniske forhold.
- Sætte særlig fokus på dyrevelfærd og fortsat gøre en ekstraordinær indsats over for infektioner, som kan overføres fra dyr til mennesker.
- Tage hensyn til grund- og overfladevand, når driften tilrettelægges.

Rengøring og desinficering
Der er på bedriften stor opmærksomhed på at renholde stalde og de omkringliggende arealer. En sideeffekt af godt indeklima er, at staldene lugter mindre end gennemsnittet, samt at ammoniakfordampningen ligeledes er lavere.

Miljøledelsessystem
Der er i februar 2017 offentliggjort BAT konklusioner for husdyrbrug, hvilket medfører at alle IE-brug inden 21. februar 2021 skal have implementeret miljøledelse dog senest ved meddelelse af §16a miljøgodkendelse.

Miljøledelsen skal omfatte:
1) formulere en miljøpolitik med afsæt i husdyrbrugets miljøforhold,
2) fastsætte miljømål,
3) udarbejde handlingsplan for det eller de fastsatte miljømål,
4) minimum 1 gang årligt evaluere miljøarbejdet og om nødvendigt foretage justeringer af mål og handlingsplaner og
5) minimum 1 gang årligt gennemgå miljøledelsessystemet. Miljøledelse er allerede indført på husdyrbruget.

BAT energi
Energibesparende foranstaltninger

Belysning:
- Der anvendes energibesparende belysning.
- Lamper rengøres jævnligt
- Lyset er tændt i overensstemmelse med lovgivningens krav til lysperioder til kyllinger. Fodring og ophold i staldene sker typisk i perioden 6-20 og i den periode kan lyset være tændt.

Det skal understreges, at tidspunkterne for lys er vejledende og der vil kunne være daglige og sæsonmæssige udsving i varigheden af tændt lys.

Korntørring:
Der opbevares ingen korn på anlægget.

Transport:
Køretøjer vedligeholdes og tomgangskørsel undgås. Ansøger har fokus på at minimere antal transporter, bl.a. ved at køre med fulde læs af kyllinger.

Ventilation:
Der er undertryksventilation med vægventiler i alle stalde. Alt ventilation er med E/C styring. Der er separat styring i hver sektion som styrer varme/ventilation. Herved sikres de mest optimale forhold for grisene og samtidig sikres også, at der bruges mindst mulig energi. Desuden bliver udsugningsenhederne vasket for hvert hold nye kyllinger. Derved reduceres vindmodstanden i aftrækskanalen og der spares store mængder energi. Der anvendes varmevekslere hvor varmen genindvindes og genbruges.

Styring af ventilationen i staldene er med til at sikre et godt indeklima og samtidigt med til at reducere forbruget af energi til et absolut minimum.

Opvarmning
Det forventes at staldene opvarmes ved hjælp at varmepumpeteknologi og genindvinding af varmen fra varmevekslerne. Desuden forventes det at opsætte solceller på tagene, hvor strømmen anvendes til varmepumperne.

BAT vand
Vandbesparende foranstaltninger

- Anlæggets drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- Ansøger bestræber sig på at minimere forbruget af vaskevand.
- Vandforbruget minimeres ved at der bruges drikkenipler.
- For ikke at bruge mere vand end nødvendigt og samtidig få en effektiv rengøring, anvendes højtryksrenser og iblødsætning, når staldene rengøres.
- Stophaner på vandslanger.
- Der udføres regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild.

BAT – råvarer
Der er på bedriften stor opmærksomhed på at minimerer anvendelsen af råvarer i produktionen. Der laves således foderkontroller for hvert hold kyllinger, for derigennem at kunne monitere fodereffektivitet og produktionseffektivitet.

Der er fokus på at minimere spild af foderstoffer og på at optimere og minimere indholdet af fosfor og protein i foderstoffer, dog altid med fokus på virksomhedens produktionsresultater og ikke mindst dyrenes velbefindende.

- Indkøb af foder sker på grundlag af foderplanlægning.
- Jævnlig regulering af fodertildeling.
- Der udarbejdes foderplaner, evt. i samarbejde med konsulent, og med anvendelse af nyeste viden indenfor kyllingefodring. Herved optimeres fodringen så unødigt forbrug af råvarer undgås.
- Godt management og sunde dyr.
- Foderanlæg justeres jævnligt, således at udfodret mængde svarer til dyregruppen og unødigt foderspild minimeres.
- Kyllingerne fasefodres, dvs. at der fodres med forskellige foderblandinger afhængigt af dyrenes alder/levende vægt. Kravet til næringsstoffer er forskelligt, og ved at fasefodre indenfor normerne undgås en generel overforsyning med råprotein og fosfor, som ellers vil udskilles via husdyrgødningen og belaste miljøet.

Samlet BAT-vurdering
Samlet vurderes det at projektet lever op til BAT indenfor punkterne, ammoniak, miljøledelse, management, fodringsstrategi, vand, energi, spildevand, støj, støv, lugt, opbevaring af husdyrgødning, forarbejdning af husdyrgødning og udbringning af husdyrgødning, blandt andet baseret på punkterne i BREF-dokumentet og lovgivningskravene.

Risikoen for sygdomme eller antibiotikaresistens håndteres af generelle veterinærregler i fødevarestyrelsens regi.

I lovgivningen er der faste krav til BAT på ammoniakudledning, som sikrer at husdyrbrug vælger et staldsystem eller en teknologi blandt de bedste tilgængelige, for at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrugene, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i DK nås og at den sundhedspåvirkning ammoniak afstedkommer dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

C.3 Ikke teknisk resume af væsentlige alternativer

For at reducere ammoniakemissionen mest muligt er følgende alternativer undersøgt:
- luftrensning

BAT niveauet er overholdt på husdyrbruget og det er vurderet at øvrige alternativer medfører en væsentlig og ikke proportional belastning af bedriftens økonomiske produktionsresultat, og alternativerne er derfor fravalgt.

Miljøkonsekvensrapport

I relation til miljøkonsekvensrapportens krav til oplysninger jf. punkt B henviser til punkter B1-B10 i nærværende afsøgning, og den videre redegørelse i miljøkonsekvensrapporten tager udgangspunkt i ovennævnte oplysninger.

E.1-a Udformning, dimensioner mm.

Ejendommen består af følgende produktionsbygninger:

Materialevalg

	Grundplan ca.	Byg-nings-højde ca.	Tag-hæld-ning	Bygningsmaterialer/farver	Anvendelse
Stald 1	3360 m^2	7,5 m	20 º	Elementer, gråt tag	Slagtekyllinger
Stald 2	3360 m^2	7,5 m	20 º	Elementer, gråt tag	Slagtekyllinger
Stald 3	3360 m^2	7,5 m	20 º	Elementer, gråt tag	Slagtekyllinger
Stald 3	3360 m^2	7,5 m	20 º	Elementer, gråt tag	Slagtekyllinger
Gylletank	446 m^2	3 m		Elementer	Vaskevand
Gylletank 2	581 m^2	3 m		Elementer	Husdyrgødning

I øvrigt henvises til landskabsvurderingen under punkt B.4.

E.1-b Forventede indvirkning på miljøet

Husdyrbruget forventer ingen væsentligt skadende virkninger på miljøet som følge af produktionen på ejendommen. På ejendommen følger og overholder man generelt dansk lovgivning, men i særdeleshed vurderes at lovgivningen om anvendelsen af gødning herunder husdyrgødningsbekendtgørelsen og husdyrloven i alt sin væsentlighed sikrer miljøet mod utilsigtede virkninger af husdyrproduktionen. De beskrevne krav til dansk landbrug indenfor kvælstofkvoter, fosforregnskab, vurdering af mulige skader på sårbar natur, vurdering af påvirkning af naboer mm. vurderes at forebygge og begrænse den mulige skade som landbrugsproduktionen kan have på miljøet.

Husdyrbrugets forventede potentielle væsentlige indvirkningerne på miljøet vurderes at være:
- påvirkning af vandmiljø
- påvirkning af omkringliggende natur
- påvirkning af naboer

Vandmiljø

Projektet kan potentielt påvirke vandmiljøet, både grundvandsressourcen og ferske vande samt havmiljøet. Det er dog vurderet at de generelle virkemidler som virksomheden skal leve op til jf. anden lovgivning, modvirker de potentielle væsentlige påvirkninger af vandmiljøet. Herunder gælder erhvervets generelle krav til opsamling af overskudskvælstof gennem efterafgrøder, og skærpede krav til fosforoverskud fra bedrifterne.

Kumulation
Produktionen af fødevarer vil altid medføre en påvirkning af miljøet, men i Danmark er der skrappe kvotekrav til anvendelsen af kvælstof til planteavl, således at ikke alle planter tildeles den gødning de har brug for. Dette krav, sammen med ovenstående efterafgrøder mm. betyder at der, selv i kumulation med andre ejendommen, må forventes en minimal påvirkning af miljøet.

Natur
Påvirkning af den omkringliggende natur gennem deposition af ammoniak kan i visse tilfælde medføre en væsentlig påvirkning af naturen. Der er dog opstillet en række krav og kriterier for hvornår en påvirkning er væsentlig, og bedriften overholder disse krav til alle særligt sårbare naturkategorier i området. Det er derfor vurderet at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning på naturen i området.

I relation til bilag IV dyre- og plantearter vurderes bekendtgørelsens afskæringskriterier i alt sin væsentlighed at reducere påvirkningen af sådanne arter til et absolut minimum, og at disse arter derfor ikke påvirkes negativt af produktionen.

Kumulation
Bedriftens påvirkning af særlig sårbar natur er vurderet i forhold til kumulation med øvrige bedrifter i nærområdet. I relation til særlig sårbar natur er der skærpede krav til bedriftens tilladte påvirkning af et særligt sårbart område, såfremt der ligger andre bedrifter i nærheden af den sårbare natur.

Der er andre bedrift indenfor en afstand der medfører kumulation og kumulation i forhold til kategori 1 natur er derfor inddraget i vurderingerne.

Naboer/lugt
Alle husdyrproduktioner medfører en emission af lugt, støv, støj og lys. Disse emissioner spredes omkring bedriften afhængig af vind, højde på afkast, hastighed på luften i ventilator og temperatur. I relation til lugt vurderes denne spredning omkring ejendommen i husdyrgodkendelse.dk, hvor i forvejen fastsatte afskæringskriterier i forhold til enkeltliggende naboer, samlet bebyggelse og byzone/sommerhusområde skal overholdes. Bedriften overholder disse afskæringskriterier og derfor vurderes bedriften ikke at påvirke miljøet væsentligt med hensyn til lugt.

Kumulation
I forhold til naboer gælder ligeledes et kumulationsprincip, hvor kravene skærpes såfremt der ligger andre produktioner med en ammoniakemission over 750 kg indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltliggende naboer eller 300 meter fra samlet bebyggelse eller byzone. Afstanden vurderes ud fra en gennemsnitsafstand fra alle stalde til samme punkt i en af kategorierne enkelt bolig, samlet bebyggelse eller byzone.

Der ligger ikke andre produktioner indenfor en afstand der betyder at der er kumulation, og derfor er kumulationen med andre husdyrbrug ikke vurderet for det punkt.

E.1-c Risiko for ulykker mm.

Risici og håndtering
Brand
Kan opstå som følge af fejl i elinstallationer og medføre risiko for udslip af giftige stoffer. Dette søges undgået ved at vedligeholde el-udstyr og undgå adfærd, der kan beskadige ledninger og elektriske hjælpemidler.

Husdyrgødning
Der kan forekomme spild af husdyrgødning i forbindelse med håndteringen af husdyrgødningen. Husdyrgødning håndteres udelukkende på befæstede arealer og derfor kan evt. spild opsamles efter endt udmugning.

Risiko for spild forsøges minimeret ved at:

- Der ryddes op, hvor der arbejdes.
- Medarbejdere får god instruktion.
- Bygninger og maskiner vedligeholdes.
- Der er gode adgangs- og transportveje.

Udslip af miljøskadelige stoffer
Hvor der opstår uheld med risiko for udslip af skadelige stoffer, kontaktes kommunens miljøberedskab. Hvor der er overhængende fare alarmeres alarmcentralen på telefon 112.

Kemikalier
Forskellige hjælpemidler som rengørings- og desinfektionsmidler til staldrengøring, konserveringsmidler til foderbrug, medicin og andre hjælpestoffer, der kan udgøre en miljørisiko, håndteres og opbevares, så der ikke kan ske en utilsigtet udledning til miljøet. Alle kemikalier opbevares og anvendes i rum med fast gulv hvorfra evt. spild enten kan opsamles eller afledes til opsamlingsbeholder.

Pesticider og sprøjteudstyr
Der er ingen opbevaring af pesticider, alt markarbejde udføres fra anden ejet ejendom.

Oplag af olie og andre kemikalier
Der er ingen oliekemikalier på anlægget.

Samlet vurdering af risikoelementer vedrørende miljøforhold
Det vurderes, at håndteringen af husdyrgødning foregår på en tilfredsstillende måde, og at husdyrbruget samlet set håndterer risikoelementerne korrekt og derfor ikke vil have en negativ påvirkning på miljøet og omgivelserne.

Beskrivelse af risikominimering
Risikominimering på et landbrug med kyllinger involverer flere strategier og foranstaltninger for at reducere potentielle farer og sikre både dyrevelfærd og medarbejdernes sikkerhed. Her er nogle vigtige elementer:

1. **Uddannelse og træning**:
    - Regelmæssig træning af personale i sikkerhedsprotokoller, korrekt håndtering af kyllinger og brug af udstyr. Viden om dyrevelfærd og sundhed kan minimere risici relateret til håndtering.
2. **Sikkerhed og ergonomi**:
    - Design af arbejdspladser og brug af udstyr, der fremmer ergonomisk korrekt stillinger og minimerer belastninger. Sørg for stabile platforme og skridsikre overflader for at forhindre fald.
3. **Sundhed og hygiejne**:
    - Oprettelse af standarder for hygiejne, hvor medarbejdere ifører sig passende personlige værnemidler (PPE) for at reducere risikoen for smitte og kemiske eksponeringer.
    - Regelmæssig sundhedsmonitorering af kyllinger for at opdage sygdomme tidligt.
4. **Maskin- og udstyrsvedligeholdelse**:
    - Etablering af en rutine for regelmæssig vedligeholdelse og inspektion af maskiner og udstyr for at sikre deres korrekte funktion og minimere risikoen for skader.

5. **Biosecurity-foranstaltninger**:
    - Implementering af strenge biosecurity-foranstaltninger for at forhindre indførsel af sygdomme. Dette kan inkludere adgangskontrol til staldområder, desinfektion af fodertanker og transportkøretøjer samt vaccination af kyllinger.
6. **Sikker opbevaring af kemikalier**:
    - Sikring af, at medicin og rengøringsmidler opbevares korrekt, væk fra børn og utilsigtet adgang. Skiltning og instruktioner skal være tydelige.
7. **Oprettelse af nødplaner**:
    - Udvikling af nødprocedurer i tilfælde af ulykker, sygdomsudbrud, brand eller andre nødsituationer. Træning i disse procedurer kan hjælpe medarbejdere til at reagere hurtigt og effektivt.
8. **Transport- og logistikplanlægning**:
    - Gennemgang af transportmetoder for at sikre, at de er sikre både for dyr og medarbejdere. Anvendelse af korrekt udstyr til transport kan minimere stress og skader på kyllinger.

Ved at implementere disse risikominimerende foranstaltninger kan et landbrug med kyllinger skabe et sikkert og effektivt arbejdsmiljø, samtidig med at det beskytter dyrevelfærd og fødevaresikkerhed.

E.1-d Væsentlige alternativer

Husdyrbruget har i forbindelse med godkendelsen vurderet på alternativer indenfor ammoniakreduktion og lugtreduktion. Produktionen lever op til Miljøstyrelsens fastsatte afskæringskriterier for lugt og ammoniak. Det er derfor vurderet at investering i yderligere emissionsreducerende teknologi som luftrensning ikke vil være et proportionalt tiltag, og disse er derfor udeladt.

Der er vurderet på alternative placeringer, og alternative antal stalde. Den valgte placering er dog den der giver størst fleksibilitet for fremtiden og det vurderes ikke relevant at vurdere andre placeringer blot for vurderingens skyld.

Den valgte placering er vurderet at tage de bedste hensyn til produktion, miljø og de nærmeste omgivelser.

E.2 Ikke teknisk resume

I dette afsnit er der nævnt de væsentligste foranstaltninger for at begrænse det ansøgte projekts virkninger på miljøet. I alle de foregående afsnit, vil man kunne læse yderligere om de anvendte foranstaltninger og vurderingerne heraf.

- Der udarbejdes mark-/gødningsplan for ejendommens jordtilliggende, hvorved fosfor- og nitratudvaskning minimeres.
- Spildevandsledningerne, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand er adskilt fra hinanden efter gældende regler, for at undgå en forurening af overflade- og grundvand.
- Der foretages forskellige egenkontroller, for at bl.a. at følge produktionen, forbrug af fx foder, el og vand m.m.
- Der er udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen.
- Der anvendes varmevekslere.

E.3 Kompetente ekspert

Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af Cand.scient Jakob Altenborg fra Miljø & Natur Landbrugsrådgivning.

F.1-a Husdyrbrugets placering
Der henvises til punkt B.4

F.1-b Fysiske karakteristika
Der henvises til punkt E.1-a

F.1-c Energibehov og forbrug
Der henvises til punkt B.8

F.1-d Reststoffer og emissioner
Der henvises til punkterne B.5 for ammoniak, B.6 for lugt, B.7 for Støj, rystelser og støv og B.8 for affald

F.2 Rimelige alternativer
Rimelige alternativer forstås som alternativer der giver mulighed for den ansøgte produktion, men hvor f.eks. der inddrages anden teknologi, ændres på placeringen af staldene, men rimelige alternativer er ikke mindre produktion eller i øvrigt væsentligt ændret projekt.

Der er vurderet på alternativer til reduktion af ammoniakfordampningen. Husdyrbruget har valgt at anvende varmeveksler, og det er vurderet at det ikke vil være proportionalt at reducere ammoniakfordampningen yderligere.

Der er i afsnit E.1-d og afsnit B.4 vurderet på alternative placeringer af stalden. Det er i de afsnit konkluderet at der ikke er alternative placeringer af de ansøgte stalde som er bedre end det ansøgte.

F.3 Referencescenarie
Referencescenariet i den ansøgte produktion vurderes at være den eksisterende produktion og eksisterende produktionsbygninger. En statisk tilstand er oftest ikke et udtryk for noget positivt, da der er ensbetydende med at hjulene er gået i stå. Dette er også tilfældet i landbruget. Det er derfor uundgåeligt, at landbruget hele tiden ændres i takt med omgivelserne.

I alle virksomheder er der løbende krav til at tilpasse og optimere driften efter markedsforholdene. Inden for landbrugserhvervet er det en realitet, at landmanden står over for faldende afregningspriser i forhold til inflationen samtidigt med, at omkostningerne stiger. Der skal således produceres et stadig stigende antal enheder for at overleve økonomisk. Derfor vil det være uundgåeligt, at produktionen løbende skal optimeres og udvides. Hvis produktionen ikke optimeres, smuldrer det økonomiske grundlag for virksomheden. Et konstant produktionsniveau er reelt en begyndende afvikling af produktionen med de personlige og samfundsmæssige konsekvenser, det giver.

F.4
Generelt gælder for alle nedenstående forhold at det vurderes at husdyrbrugets påvirkning hovedsageligt er begrænset til lokalområdet, dog undtagen klimagasser. Projektets direkte indvirkninger er beskrevet, og der vurderes ikke at være væsentlige sekundære eller langsigtede virkninger. Det er vurderet at de miljøbeskyttelsesmål der er vedtaget i Danmark og EU er implementeret i den gældende lovgivning for området, og at der i den kontekst ligeledes er foretaget vurderinger af effekten af de enkelte påvirkninger både lokalt og internationalt.

Befolkningen og menneskers sundhed
Der er ingen forventning om at husdyrbruget vil påvirke befolkningen eller menneskers sundhed. Husdyrbruget er placeret med god afstand til tættere befolkede områder og den potentielle påvirkning af sundheden vurderes at være begrænset til de nærmeste omgivelser omkring husdyrbruget. Ifølge Miljøstyrelsens vurdering af luftforureningens påvirkning af mennesker og miljø, er der ikke angivet en direkte effekt af luftforureningen fra husdyrbrug på menneskers sundhed.

Biodiversiteten
Biodiversiteten kan potentielt påvirkes af husdyrbrugets emission af ammoniak. Miljøstyrelsen har fastlagt en række faste definerede naturkategorier som er oplistet i punkt B.5. Her fremgår ligeledes naturkategoriernes sårbarhed for ammoniak. Det vurderes derfor, at så længe de fastsatte sårbarheder i forhold til ammoniak overholdes, vil der ikke være en påvirkning af biodiversiteten fra husdyrbruget.

Jordarealer og jordbund
Husdyrbrugets produktion foregår i lukkede systemer (stalde) og der vil derfor ikke være en løbende påvirkning af jordbunden eller jordarealet. I forbindelse med anlægsfasen har der været en påvirkning helt lokalt, men denne påvirkning vurderes ikke at have en væsentlig påvirkning på miljøet.

Vand
Husdyrbrugets produktion foregår i lukkede systemer (stalde) og der vil derfor ikke være en påvirkning af vandressourcerne som følge af husdyrbrugets placering eller drift.

Luft og Klima
Luften påvirkes med udledning af ammoniak og lugt. Disse faktorer kan have en ikke uvæsentlig lokal påvirkning, men udover nærområdet (300 m radius) vurderes påvirkningerne at være af underordnet karakter.

I relation til emission af klimagasser har det ikke været muligt at finde empiriske data der gør det muligt direkte at kvantificere effekten af det enkelte husdyrbrug. Men ifølge Mette Hjort Mikkelsen et al kommer 20 % af udledningen af klimagasser til atmosfæren i Danmark fra husdyrproduktionen. Det er derfor en ikke uvæsentlig mængde klimagasser der udledes fra husdyrproduktionen.

Det har ikke været muligt at finde kilder, der gør det muligt at sammenligne emissionen af drivgasser fra dansk husdyrproduktion med husdyrproduktion i f.eks. Østersølandene. Denne sammenligning vurderes at være relevant i forhold til, at den samlede produktion af fødevarer ikke kan forventes at falde i de kommende år, som følge af befolkningstilvæksten. Derfor for at kunne vurdere effekten af en reduktion af klimagasser i dansk husdyrproduktion vil det være nødvendigt at vurdere, hvad evt. store krav til reduktion af klimagasser vil betyde af udflytning af husdyrproduktion, til lande med mindre skrappe miljøkrav end de danske. Atmosfæren er ligeglad om klimagaserne kommer fra Danmark eller fra Polen.

Samlet vurderes husdyrbruget ikke at påvirke klimaet mere end et tilsvarende husdyrbrug i Danmark eller i øvrigt resten af verden, og det vurderes at yderligere indgreb i forhold til klimaet, bør ske gennem generel regulering.

Kulturarv og landskab
Husdyrproduktionen er beliggende i et område uden særlige landskabelige værdier og uden værdifuld kulturarv. Projektet er i afsnit B.4 vurderet i forhold til kulturarv og landskab og det er vurderet at der ikke vil være en væsentlig påvirkning af disse forhold.

F.5-a Anlæggelse og tilstedeværelse af husdyrbruget

I forbindelse med anlægsfasen af husdyrbruget, må det forventes at der vil være en øget transport til og fra byggepladsen, og der vil være en påvirkning af området med støv og larm. Ligeledes vil der være et større ressourceforbrug i form af vand og el samt brændstof. Anlægsfasen vurderes dog at være relativ kort og påvirkning af lokalområdet derfor af forbigående karakter.

Tilstedeværelsen af husdyrbruget vil påvirke næromgivelserne med ammoniak, lugt, støj og støv. Disse forhold er behandlet under punkt B.5, B.6 og B.7. Samlet set vurderes tilstedeværelsen, ud fra objektive kriterier opstillet af Miljøstyrelsen i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, ikke at føre til en væsentlig påvirkning af området. Særligt ikke taget i betragtning at anvendelse af varmevekslere reducerer ammoniakfordampningen fra husdyrbruget.

F.5-b Brugen af naturressourcer

Brugen af naturressourcer begrænser sig til vandforbrug til drikkevand. Som en naturlig del af driften sker der en løbende monitering af vandforbruget. Vandressourcen er i øvrigt ikke begrænset i området. Det vurderes derfor at der ikke vil være en påvirkning af vandressourcen.

F.5-c Emission af forurenende stoffer

Emission af ammoniak og lugt vurderes at være den væsentligste kilde til påvirkning af miljøet fra husdyrbruget. Begge forhold er vurderet i afsnit B.5 og B.6 og nærværende miljøkonsekvensrapport giver ikke anledning til andre vurderinger og konklusioner.

Forhold som støj og vibrationer mm. er behandlet og vurderet i afsnit B.7 Nærværende miljøkonsekvensrapport giver ikke anledning til andre vurderinger og konklusioner.

Bortskaffelsen af og genanvendelsen af affald er behandlet i afsnit B.8 og nærværende miljøkonsekvensrapport giver ikke anledning til andre vurderinger og konklusioner

F.5-d Faren for sundhed, kulturarv og miljø

I henhold til afsnit E.1-c og afsnit F.4, vurderes faren for menneskers sundhed, kulturarv og miljøet som værende ikke væsentlig.

F.5-e Kumulation

Under punkt B.5 er kumulationen i relation til særlig sårbar natur i nærheden af husdyrbruget vurderet. Det forventes ikke at projektet i kumulation med andre husdyrbrug medfører en påvirkning af de nærmeste særligt sårbare områder.

F.5-f Indvirkning på klimaet

Husdyrbrug påvirker atmosfæren med udledning af særligt klimagasserne metan og lattergas (Sven g. Sommer et al, 2007). I henhold til Mette Hjort Mikkelsen et al udgør drivhusgasserne fra husdyrbrug ca. 20 % af den samlede udledning af drivhusgasser fra Danmark. Det har ikke umiddelbart været muligt at finde empiriske tal der gør det muligt at kvantificere den specifikke udledning fra husdyrbruget. Det vurderes dog heller ikke som relevant idet vurderingen af effekten alligevel skal foretaget i kumulation med øvrige emissioner af drivhusgasser, herunder den samlede udledning i Danmark. I forhold til den samlede udledning af drivhusgasser i Danmark er den ansøgte produktion og dermed emission ubetydelig, og det vurderes derfor at det ansøgte projekt i sig selv ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet i forhold til udledningen af klimagasser, men det kan ikke udelukkes at projektet i kumulation med den øvrige udledning af drivhusgasser i Danmark og resten af verden, kan medføre en negativ påvirkning af klimaet. Det

vurderes dog ikke som en rimelig udfordring at løse denne problematik i en konkret miljøgodkendelse.

F.5-g Anvendte teknologier
Der anvendes varmevekslere for at reducere ammoniakemissionen fra anlægget.

F.6 Metoder eller beviser
Der er ikke identificeret væsentlige virkninger på miljøet og der er derfor ikke anvendt metoder eller beviser til at forudberegne virkningerne.

F.7 Påtænkte foranstaltninger
Der er ingen påtænkte foranstaltninger til at forebygge eller begrænse miljøpåvirkningerne, idet der ikke er identificeret væsentlige virkninger på miljøet som følge af den ansøgte husdyrproduktion.

F.8 Større ulykker og katastrofer
Der er udarbejdet en beredskabsplan i henhold til Rådets direktiv 2012/18/EU. I beredskabsplanen er de væsentligste risikofaktorer beskrevet og forholdsregler i tilfælde af uheld er beskrevet.

F.9 Ikke teknisk resume
Miljøkonsekvensrapportens afsnit F har til formål at identificere forhold på husdyrbruget som kan medføre en væsentlig skadelig virkning på miljøet. I afsnittet er gennemgået effekten af:

- Ammoniak
- Lugt
- Klimagasser
- Støv
- Støj
- Menneskers sundhed
- Naturressourcer
- Vibrationer
- Affald

Der er ikke identificeret forhold på husdyrbruget som kan medføre en væsentlig virkning på miljøet.

F.10 Referenceliste
Miljøstyrelsens hjemmeside - Luftforureningens påvirkning af mennesker og miljø

Mette Hjorth Mikkelsen, Rikke Albrektsen, Ole-Kenneth Nielsen og Steen Gyldenkærne – debat indlæg i Altinget.dk: Forskere: Reduktion i drivhusgasser fra landbruget er "tæt knyttet til husdyr-produktion"

Sven G. Sommer et al. Aktuel videnskab 5, 2007: Drivhusgasser og husdyrproduktion